

สัพพัตถะ ปิโย ครุโก

จงเป็นที่รักและเคารพ
ในที่ทั้งปวง

แต่ .....

จาก .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ๙๗๔-๙๒๗๓๓-๗-๐

หนังสือโครงการหิงห้อย อันดับ ๑๑

บรรดาปรมาตม์

สมณะโพธิรักษ์

จำนวนพิมพ์ ๒,๐๐๐ ฉบับ

ปีที่พิมพ์ ธันวาคม ๒๕๔๗

ผู้จัดพิมพ์ ธรรมทัศน์สมาคม ๖๗/๕๐ ถ.นวมินทร์ บึงกุ่ม กทม.๑๐๒๔๐

โทรศัพท์ ๐-๒๓๗๕-๔๕๐๖ โทรสาร ๐-๒๗๓๓-๔๐๒๗

พิมพ์ที่ บริษัท ฟาอภัย จำกัด ๖๔๔ ซอยนวมินทร์ ๔๔ ถนนนวมินทร์

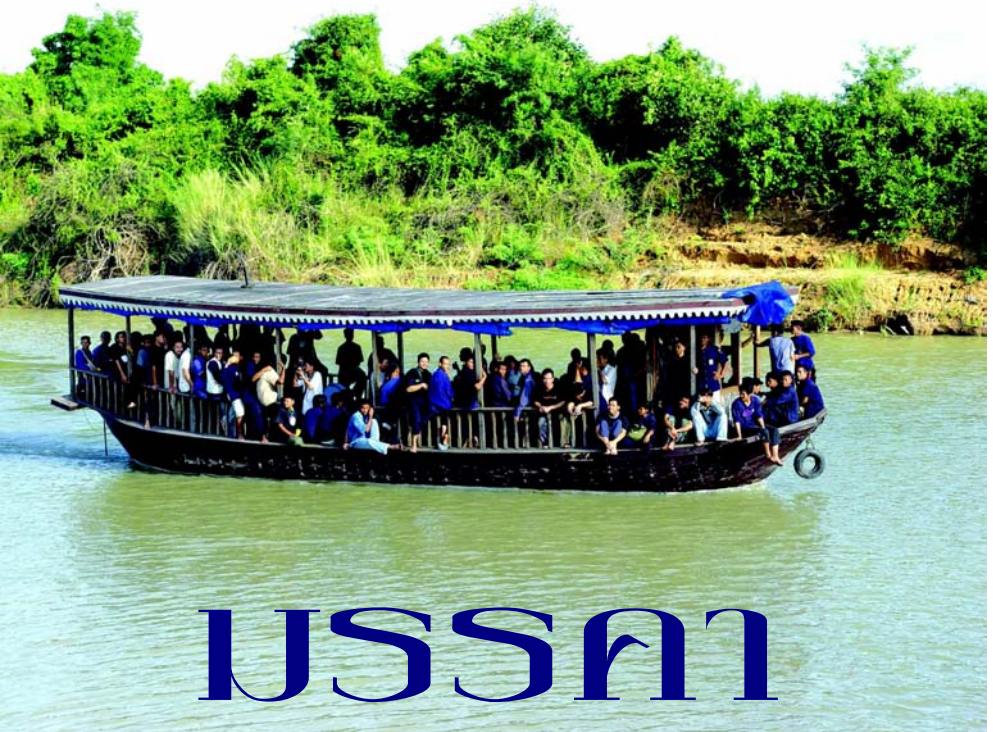
บึงกุ่ม กทม. ๑๐๒๔๐ โทรศัพท์ ๐-๒๓๗๕-๘๕๑๑

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นางสาวลัดดา ปิยะวงศ์รุ่งเรือง

ราคา ๑๕ บาท

หนังสือโครงการหิงท้อย อันดับ ๑๑

สมณะโพธิรักษ์

ปรมัตถ์

บรรณปรมัตถ์

พ่อท่านพระโพธิรักษ์

วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๐

ณ พุทธสถานสันตือโศก

เราได้ทบทวนกันมาแล้วว่าธรรมชาติคือคน จนกระทั่งถึงธรรมชาติคือกิเลส ทีนี้เราเจาะลึกลงไปถึงปรมัตถ์เป็นนามธรรม กิเลสมันก็อยู่ที่จิต ความหลง มันไม่ใช่ตัวตนของจิต แม้ที่สุดแห่งจิตก็ยังไม่ใช่ตัวตน กิเลสนั้นไม่ใช่ตัวตนของตนของเจ้าของจิตแน่ๆ แต่มันหลอกคนจนคนหลงว่าเป็นตัวตนของตนหรือเป็นอัตตา

ธรรมชาติของกิเลสมันมีมาแต่ไหนๆ มันเป็นกิเลสทั้งหยาบและละเอียด แล้วเราก็หลงมันว่าเป็นความอร่อยหรือสิ่งที่เราพึงพอใจ จิตวิญญานของคนจะมีความพอใจ แล้วก็แฝงฝังที่จะยินดีปรีดาที่จะติดยึดอยู่กับสิ่งนั้น มันเป็นกิเลสที่เราจะไม่ปล่อยไม่วางสิ่งทีพึ่งพอใจ จะอยู่กับมัน ใจลึกๆ เป็นอย่างนั้นจริง แม้เรารู้แล้วนะว่าติดยึดอยู่กับสิ่งนั้น จิตวิญญานเราไม่หละติดยึดอยู่กับสิ่งนั้น แล้วเราได้อาศัย เราต้องอาศัยสิ่งที่เราจะต้องอาศัย จิตวิญญานเราก็ยังอยู่

พระอรหันต์เจ้าตรัสรู้แล้ว จิตวิญญานของท่านก็ยังมีอยู่ แต่ว่าท่านทำใจในใจอย่างแยกกาย เห็นจริงๆ ว่าไม่ใช่ของตัวของคุณไม่เที่ยง เป็นสิ่งที่เกิดด้วยเหตุปัจจัย

ถ้าถือว่าจิตวิญญานเป็นตัวหลักเป็นตัวประธานนี้ สะอาดจากกิเลส เราก็ไม่หลงว่าจิตวิญญานนั้นเป็นตัวตน เป็นของเรา ไม่หลง

จริงๆ ใ้ด้อบรมตนให้เห็นได้ เกิดญาณถึงขั้นรอบ เป็นความรู้ ญาณนี้คือปัญญาหรือความรู้ที่หยั่งถึงความจริงตามความเป็นจริง ที่เราเรียนรู้อยู่ทุกวันนี้ทั้งเสริมหนุนด้วยปริยัติ เสริมหนุนด้วยการบอกเล่าชี้แจง คุณก็รู้สึกว่เอา มันลึกขึ้นไปเรื่อยๆ นะ เราฟังธรรมซ้ำเรื่องเก่านี้แหละ มันก็มันใจ แน่ใจ เห็นจริง ชัดเจนขึ้นไปเหมือนกับได้รับความรู้ที่เดินทางเข้าไปสู่ความถึงที่สุดไปเรื่อยๆ ทั้งได้ปฏิบัติเองแล้วก็เกิดความรู้ความเห็น ความเข้าใจเอง ประทับซ้าลงไป ทั้งผู้นั้นแหละบอก ชี้ เป็นอุเทศ แล้วเราก็ปฏิบัติ เราก็เห็นของจริงตามความเป็นจริง ญาณนั้นก็เกิดซับซ้อน ยืนยันความจริง เราก็รู้ความจริงที่มันเกิด มันก็ยืนยันจนถึงรอบแห่งความรู้ที่ลึกซึ้งที่สุด

มันจะเกิดความรู้ เกิดญาณ ญาณ ๕ ตั้งแต่ฌาน วิปัสสนาญาณ มโนมยิทธิ อิทธิวิธี โสตทพิภย์ เจโตปริยญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวกขยญาณนั้นนะ ญาณ ๕ หรือเรียกอภิญญา หรือจะเรียกวิชชา ก็แล้วแต่ วิชชา ๕ ซึ่งแท้ๆ ก็คือวิชชา ๘ แต่เอาตมาเติม วิชชาหรือปัญญาในฌานเข้าไปอีกอันหนึ่ง เป็นปัญญาบาทฐาน เป็นญาณเบื้องต้น ในฌานของจรณะ การทำฌานเป็นมรรคของญาณที่จะเกิดรอบ พอมีฌานมันก็จะเกิดวิปัสสนาญาณ มันไม่มีนิวรรณ์แล้วเราก็จะรู้ว่าความไม่มีนิวรรณ์นั้นเราทำอย่างไร ทำอย่างมรรคองค์ ๘ หรือทำอย่างเจโตสมถะ เมื่อไม่มีนิวรรณ์นั้น รสของความไม่มีนิวรรณ์เป็นอย่างไร เราก็จะรู้ เทียบเคียงตอนที่เรามีนิวรรณ์ มีโทษอย่างไร มีทุกข์อย่างไร มีความร้อนอย่างไร เราเทียบเคียงของเราเอง เราจะเทียบเคียงกับคำบอก มันเป็นความรู้ที่เราได้รับเวลามันไปถึงความจริง

แล้วแต่เราจะมีบารมี เราจะเกิดภูมิความรู้เท่าไรหรือเราก็จะใช้เอง เหมือนคนที่มิขงในบ้าน คนที่ฉลาดก็จำได้ว่าของนั้นของนี้เรามี หยิบจับอันนั้นอันนี้มาใช้งานนั้นงานนี้ได้แล้วคล่อง เก่ง ใช้เป็น

ปฏิบัติธรรมต้องมีความแหว่ว

บางคนมีของเต็มบ้าน ใช้ไม่เป็น จำก็ไม่ได้ วางเฉอะ วางรก ของมีเยอะนะ วันๆ รับเข้าบ้านกันคนละเยอะ แต่รกๆ เฉอะๆ บางที สุมหัวจนกระดิกไม่ได้ ขี้เกียจ ไม่รู้จักวิจัย ไม่รู้จักวิเคราะห์ ไม่รู้จัก ปฏิบัติธรรม ไม่พากเพียร ไม่อบรม มะลื้อทื้อ แข็งทื้อ ปฏิบัติธรรมก็ ไม่มีความแหว่ว แต่คนไหนที่ปฏิบัติธรรมเป็น มีสมบัติเหล่านี้หรือ ความรู้อุเทศต่างๆ จัดระเบียบได้ จำได้ว่ามีสิ่งนั้นสิ่งนี้ ละเอียดลออ หยิบจับใช้เป็นที่ว่า อ้อ เรื่องนี้ต้องเอาอันนี้มาใช้ เรื่องนี้ต้องเอาอันนี้มา ผสมอันนี้ ใช้อันนี้ต่อเนื่องอันนี้ ใช้เครื่องมือ ใช้องค์ประกอบ ใช้ องค์ธรรม ใช้เป็น แคล่วคล่อง ก็ได้ผลเร็ว บรรลุเร็ว อยู่ที่คนแต่ละคน

บางคนไม่หัดระเบียบ ไม่หัดฝึกซ้อมในการใช้สิ่งเหล่านี้ ใช้ก็คืออบรมฝึกฝนให้เราแคล่วคล่อง เราจะต้องรู้ต้องเข้าใจว่าท่านพูดว่าอะไร อธิบายว่าอะไร ท่านแนะ ท่านบอก ท่านทำอย่างนี้ๆ เราไป เรียบเรียง ย้ำซ้ำของเราให้จำได้ถนัดนี้ซ้ำของ เข้าใจแล้วก็เรียบเรียงไว้ ที่จริงนามธรรมมันไม่หนักเหมือนกับวัตถุหรอก นี่เทียบอย่างวัตถุ คุณจะเห็นได้เลยว่าบ้านไหนมีข้าวมีของเข้ามาวันๆ หนึ่งไม่ใช้น้อย รับเข้ามาเฉอะๆ รกๆ เต็มบ้าน บางคนเอามาโยกใส่บ้าน แต่ไม่เก็บงำ ทิ้งขว้างหมดเลย อย่างนั้นไม่ต้องพูดเลย ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร

หรือจะไปมีอะไรใช้เล่า ให้ไปก็โยนทิ้งหมด ไม่รับอะไรไว้เลย เหมือนเข้าหูซ้ายทะลุหูขวา หรือหูขวาก็ไม่เข้า หูซ้ายก็ไม่เข้า พอถูกต้องนี้ มันก็หล่นอยู่ตรงนี้ ไม่หยิบ ไม่จับ ไม่เก็บ ร่วงหล่นทิ้ง มันก็ไม่ได้อะไร ไม่มีอะไรใช้

แม้ว่าคุณจะรับเก่ง รับเข้าไปไว้แล้ว โปะๆ โละๆ ทับๆ ถมๆ ยุ่งไปหมด แล้วก็ยังไม่ฝึกหัดเรียบเรียง ไม่เคยมีบุพเพนิวาสานุสติญาณ ไม่เคยระลึกย้อน ระลึกทบทวน ไม่รู้จักว่าอันไหนใช้ทำอะไร เครื่องมือใช้สอย ใช้น้ำมันไขควง ใช้น้ำมันค้อน เวลาจะทุบต้องใช้ค้อน อย่าไปเอาไขควงมาทุบ มันคนละเรื่อง เวลาตัด อย่าเอาเข็มไปตัด เข็มไม่ใช่เครื่องตัด ต้องใช้พลั่วไปตัดนะ เมื่อยามจะเย็บ อย่าเอาพลั่วไปเย็บ ไม่ใช่เรื่องของมัน ต้องเอาเข็มไปเย็บถึงจะถูกต้อง

ถ้าเราจัดระเบียบไว้เป็นหมวดเป็นหมู่ แล้วก็รู้ว่าอะไรใช้ทำอะไร เราก็หยิบจับมาใช้ได้แคล่วคล่องว่องไว ชำนาญ ถึงเวลาจริงก็คว้าได้เร็ว ทำได้เร็ว ไม่ต้องเสียเวลาไปค้นไปหา นามธรรมนี่ก็ค้นเหมือนกันนะ นามธรรมไม่ใช่ไม่ค้น แต่มันละเอียดกว่า มันง่าย มันไวกว่ากัน มุกฏเทศกว่า มันแววไวแคล่วคล่องได้ง่ายๆ คัดได้ปรับได้ มีประสิทธิภาพสูง นี่ต้องเป็น เป็นความจริงที่เราจะต้องเป็นเอาเอง กระทำเอาเอง ฝึกฝนเอาเอง ผู้ที่ตั้งใจช่วย ตั้งใจแนะนำก็แนะนำ ตีเตือนกัน มีมิตรดีสหายดี สังคมสิ่งแวดล้อมดี ช่วยกันอยู่แล้วนะ

ทุกวันนี้เราเจริญนะ เจริญขึ้น อาตมาเห็นความเจริญเป็นรูปธรรม อาตมาเห็นว่าเออ มีรูปธรรม มีลักษณะความจริง มีสังฆธรรม ยืนยันยืนยันชัดขึ้นมา เป็นคนกล้า เป็นคนที่อยู่กับโลกอยู่กับวังวน

เหมือนอย่างนั้น ไม่ได้ปิดป้อง ให้คุณประสบ บางคนก็เกียจออกไป
ยังเอาทีวีมาให้ดูเลย เอาวิดีโอมาให้ดู ยังไม่อยากคุยด้วย ยังต้านด้วยซ้ำนะ
ไม่รู้ ไม่ดู ฉันจะอยู่กับภพของฉันนี่แหละ อย่างนั้นก็มิ ก็ไม่เป็นไร
อาตมาไม่ว่าอะไร แล้วแต่ อาตมาก็ต้องใช้สำนวนที่ยิ่งใหญ่ที่สุด แล้วแต่
ผู้ใดเห็นเหมาะสมเห็นควร ผู้ใดไม่เกิดประโยชน์ ดูเหมือนกัน แต่ไม่เกิด
ประโยชน์ เข้าผู้นั้นก็เป็นอย่างนั้น ที่ไม่เกิดประโยชน์เพราะเรารู้ไม่เป็น
อาตมาว่ามันไม่ใช่ที่ไม่เกิดประโยชน์ มันเกิดประโยชน์แน่ๆ เลย
ถ้าเผื่อว่าเรารู้เป็นจริงๆ เราเข้าใจจริง จะได้ประโยชน์ เอาละเดี๋ยวค่อย
อธิบายรายละเอียดอะไรพวกนั้นอีกทีหนึ่ง

ตอนนี้มาเข้าเรื่องว่าเรากำลังชี้ถึงธรรมชาติอีกอันหนึ่งคือกิเลส
หรือความอโรย หรือของเหม็น ของคาวของโลภีๆ ของคาวโลภีๆ
นี่แหละเป็นอัสสาทะของโลก ซึ่งพระพุทธเจ้าเห็นชัดเจนว่า เมื่อปฏิบัติ
อย่างนี้แหละ มันรู้กิเลสจริงๆ วิเคราะห์วิจัยออกเลยว่าจิตเจตสิกนั้นก็
อย่างหนึ่ง กิเลสก็อย่างหนึ่ง มันคนละเรื่องกัน จิตเจตสิกนั้นเป็น
องค์ประกอบของขันธ เมื่อเกิดเป็นมนุษย์มีขันธ ๕ มันก็ต้องมีอยู่ จะ
ไปดับมันไม่ได้ ทิ้งมันไม่ได้ กิเลสมันเหมือนจิต จิตก็เลยหลงกิเลส
มันแอบแฝงตัว มันปลอมตัวเป็นตัวตน แต่มันไม่ใช่ตัวตนที่จริง
ต้องแยกให้ออก จิตเป็นจิตจริง จิตแท้ แต่กิเลสนั้นเราไม่เรียกกิเลสแท้
กิเลสจริงๆ มันไม่ใช่ของจริง มันเป็นตัวไม่จริงหรือ เป็นตัวหลอก
เป็นตัวปลอม เราฆ่ามันได้ ทำให้คุณพิศุจน์ มันตายแล้ว เราไม่ตายนะ
เรากลับเกิด เรากลับวิเศษ ที่เราไม่วิเศษเพราะไอ้ตัวปลอมนี้มาอยู่กับ
เรา มันไม่ใช่ตัวตนของเราที่ยังมีรูปนามขันธ ๕

พระอรหันต์ก็ยังมีรูปนามจันทร์ ๕ โดยสมมุติสัจจะ โดยความจริง ที่รู้ร่วมกันว่า พระอรหันต์มีรูปร่างกาย มีจันทร์ ๕ มีหู มีตา มีกายกรรม วาจากรรม มโนกรรม ใครก็รู้ว่ามี มิโดยสมมุติสัจจะ พระอรหันต์ท่าน ยังมีตัวตนเป็นเครื่องอาศัยเท่านั้น ส่วนท่านจะรู้อย่างเป็นปรมาตม์ว่า จิต มันไม่ใช่ตัวตนแต่ก่อนที่เที่ยงแท้ ถ้าหมดเหตุปัจจัย มันก็หมดเรื่อง ถ้ายังมีเหตุปัจจัย แม้มีเหตุที่เป็นวิฆตัตถา ตัณหาอุดมคติของโพธิสัตว์ มันก็จะยังอยู่นะ แต่ถ้าไม่มีตัณหาอะไรเลย ไม่มีตัณหาอุดมคติต่อไปอีก มันก็จะสูญจริงๆ มันสลาย ถึงบทบาทที่หมดเหตุปัจจัย หยุดสังเคราะห์ หยุดสังหาร หยุดที่จะมีรอบแห่งการเกิดที่จะต้องวนเวียนเกิดขึ้น ตั้งอยู่ มันก็ดับ สูดท้าย มันก็ไม่มีอะไรต่ออีก มันก็สลายเท่านั้นเองนะ

นี่เป็นรายละเอียดที่พระพุทธเจ้าท่านพบอย่างลึกซึ้ง สูงสุด แล้วท่านก็แบ่งเป็นขั้นตอนให้สมณะปฏิบัติ ผู้ใดถึงซึ่งเหล่าที่หนึ่ง ก็รู้ความจริงเหล่าที่หนึ่ง ถึงเหล่าที่สองก็รู้ความจริงเป็นเหล่าที่สอง สูงขึ้นไปอีก เหล่าที่สาม ที่สี่ รู้ขึ้นไปซัดๆ ยิ่งขึ้น เห็นความจริง เมื่อได้พิสูจน์ว่าสิ่งที่ไม่ใช่ตัวตนที่แท้เป็นตัวปลอม เป็นกิเลส เป็นผีร้ายที่แฝงอยู่ในคนมาแต่เดิม อย่าไปบอกว่าจิตเดิมแท้นั้นบริสุทธิ์ อันนี้แหละ อาตมาถือได้เลยว่า คนพูดโดยตรรกะเหตุผลกับคนที่รู้ความจริงอย่าง มีญาณ จะต่างกัน คนรู้ความจริงอย่างมีญาณนั้นรู้ว่าจิตบริสุทธิ์ไม่ใช่ จิตเดิมที่เกิดอยู่เป็นชาติละ ความเกิดเป็นธรรมชาติมันมีสิ่งประกอบ มีเหตุประกอบ เป็นความต้องการ เป็นความอยาก เป็นสมุทัย เมื่อไม่ดับสมุทัย ก็ยังมีเกิด

ถ้าจิตเดิมแท้เป็นจิตบริสุทธิ์ ที่บอกว่าจิตเดิมแท้นั้นบริสุทธิ์ เป็นของที่มีอยู่เดิมจริงๆ นั่นนะ ต้องเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์

ยังเวียนมาเกิดได้ แต่คนส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นพระอรหันต์มาก่อน
 ดังนั้นจิตเดิมแท้ที่พาเกิดจึงไม่ใช่จิตบริสุทธิ์ เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้
 เป็นความเจริญของมนุษย์ที่ตรัสรู้แล้วก็ทำสิ่งนี้ ล้างสิ่งนี้ออกหมด
 จึงได้ไปถึงที่ต้นคือ ไปถึงจิตบริสุทธิ์ ที่ต้นนี้คือสิ่งที่ไม่พาเกิดอีก

เพราะฉะนั้นเราจะไปหาสูญ สูญเป็นที่ต้น สูญจริงๆ นะคือไม่มี
 ความมีนั่นคือความเกิด เริ่มต้นมีแล้วจะไม่มีค้นหาไม่ได้ อย่างน้อย
 แบบ โลกุตระก็คือวิภาตค้นหา แต่ถ้าแบบโลกียะก็คือกามค้นหาและ
 ภวตค้นหา เป็นธรรมดา เริ่มต้นมันมีค้นหา จิตวิญญูณมันมีอยู่แล้วเป็น
 จิตเดิม จิตเดิมจะเกิดโดยไม่มีเหตุปัจจัยไม่ได้ ความไม่มีคือความไม่มี
 เมื่อมีเหตุปัจจัย มันก็เริ่มมีแล้ว มันจึงมีจิตวิญญูณ มีองค์ประกอบ
 จึงมีจิตวิญญูณ จิตวิญญูณเมื่อมีค้นหาเป็นเหตุปัจจัย มันไม่ใช่สูญ
 จึงเป็นอัตตา

คนไหนใช้คำว่า “จิตเดิมแท้” คนนั้นยังไม่บรรลु แต่คนที่ใช้คำว่า
 “จิตแท้” ไม่ใช่ “จิตเดิมแท้” ก็จะไปตีว่าเป็นคนบรรลุเลยก็ยังไม่ได้นะ
 อย่าไปเอาโวหารภาษาเขามาตีความ พอฟังจากอาตมา คุณก็พูดตามได้
 คุณยังไม่เห็นของจริง ยังไม่ถึงของจริง คุณก็พูดตามๆ เขา ตามปาก
 คนอื่นเขา นี่อาตมาพูดภาษา คำว่า “จิตแท้” นี้ยังไม่เคยได้ยินใครพูด
 อาตมาเกิดมายังไม่เคยเห็นสำนวนนี้ ในเกจอาจารย์หรือฎีกาจารย์
 อนุฎีกาจารย์ใดพูดแต่บัญญัติกันมาเองว่าจิตเดิมแท้เป็นภาษาไทย เป็น
 สำนวนไทยเขาใช้กันมาอย่างนั้นว่าจิตเดิมแท้ประภัสสร อาตมาได้ยิน
 มาแต่ไหนแต่ไหนก็เดิมแท้ ความนี้มันมีความหมายตามที่เขาเข้าใจ
 อาตมาจึงเห็นมุขชัดเจนว่าเขายังไม่บรรลुकัน ผู้บัญญัติศัพท์ไทยคำนี้

ส่อให้เห็นว่ายังไม่บรรลুকัน อาตมาเห็นสถานะไม่เหมือนอย่างเขาเข้าใจ มันต่างกัน อาตมาจึงพูดของอาตมาเองว่าจิตแท้ๆ จิตจริงๆ จิตวิญญาน บริสุทธิ จิตประภัสสรแท้ มันมิได้ต่อเมื่อเป็นพระอาริยเจ้า เป็นพระอรหันต์สะอาดบริสุทธิ์ เป็นจิตสะอาดบริสุทธิ์ของผู้เป็นพระอรหันต์ จึงจะเรียกได้ว่า “จิตแท้” แต่ไม่ใช่ “จิตเดิมแท้”

คนเราไม่ได้เป็นพระอรหันต์ก่อน แล้วถึงมาเกิด เกิดมาก่อนแล้ว จึงมาเป็นพระอรหันต์อีกทีหนึ่ง เกิดมาตั้งแต่ไหน่นั้น มันสั่งสมกันมาด้วย วิญญานกิเลสตัณหา กิเลสตัณหาอุปาทานต่างหากมันอยู่ในจิตเดิม จิตเดิมนั้นมันมีกิเลสตัณหาอุปาทาน มันไม่บริสุทธิ์ แต่จิตแท้ไม่มีกิเลสตัณหาอุปาทาน จิตแท่นั้นบริสุทธิ์ จิตแท้ๆ ที่ล้างกิเลสตัณหาอุปาทาน ออกหมดแล้ว บริสุทธิสิ แม้ภาษามันก็ชัดเจนอยู่แล้ว มันไม่ใช่อัตตา พระพุทธเจ้าถึงขบถต่อศาสนาปรมาตมัน หรือศาสนาที่มีอัตตาจริงๆ เลยนะ นี่เป็นสิ่งที่เราจะต้องเข้าใจให้ถูก ให้ตรง ผู้ใดที่ยังเข้าใจ ไม่ได้ว่ากิเลสตัณหาอุปาทานคืออะไร แม้แต่กิเลสหายบยังอ่านไม่ออก แล้วไม่มีหวังหรอก เทียวไปทำกดข่ม ทำลบๆ ลืมๆ เลื่อนๆ พุทโธ มันก็หมกๆ หมักๆ อยู่เป็นอนุสัยนั้นแหละ ก็ขนาดเราพยายามเพ่งพินิจ พยายามโยนิโสะจะเป็นจะตาย มันยังหลอกเราแฝงเรา โอ้อโฮ กว่าจจะรู้ตัว แหม โอ้อเจ้านี้แท้ๆ มันยังเป็นกิเลสอยู่กับเรานี้แหละ เล่ห์เหลี่ยมมัน เหนือชั้นเหลือเกิน มันไม่หลอกใคร มันหลอกเรา โอ้อโฮ เจ็บแสบที่สุด คุณจะพบเอง คุณจะรู้เอง

ถ้าคุณไม่จริงนะ ไม่มีสัจจะ เป็นปรมาตตสัจจะอันสมบูรณ์ถึงขั้นสิ้นรอบ อย่างมาพูดเสียให้ยาก ถ้ามันไม่จริง ไม่ถึงขีดถึงขั้น มันไม่

สมบูรณ์จริงแล้ว มันไม่แน่หรือคุณ คนที่เคยพูดว่า มาบวชนี้จะไม่สึก อนาคตมียังสึกได้เลย ตัวมานะสังโยชน์ของพระอนาคตมีเองนั่นแหละ มันพาสึก แล้วบางทีนี่มันคือจริงๆ อนาคตมีหรือว่ามานะสังโยชน์นี่มันคือจริงๆ นะ ไม่ได้คือเล่นๆ นะคุณ เอาแน่ เอาหนักด้วย กิเลสมันแรง ได้ทุกตัว กามก็แรงได้ มานะก็แรงได้ มีแกนใหญ่ๆ สองแกนนี้แหละ แล้วเราก็ตระก่าลำบากเป็นทุกข์

เรียนรู้กิเลส

พระพุทธเจ้าเมื่อได้ทฤษฎีเอก อาริยสังข ๔ นะ พยายามวิเคราะห์ วิจัยเรียนรู้ มีวิธีการ มีศีล มีหลักเกณฑ์ประพฤติกปฏิบัติเพื่อกระทั่งให้ กิเลสมันออกมา มีสัมผัสจริงๆ มีสภาวะจริง ไม่ใช่ไปนั่งหลับๆ เลียงๆ เลื่อนๆ กลบๆ เกลื่อนๆ เสร็จแล้วก็ไม่รู้ตัวตนของกิเลสตัณหาอุปาทาน ไม่รู้อาการ ลิงคะ นิमितของมัน ไม่รู้ของจริงตามความเป็นจริง อาการมันเป็นอย่างไร มันเป็นนามธรรม ไม่รู้มันจริงเลย มันจะอาละวาด รุนแรงไม่รุนแรงอะไร เมื่อไหร่ หมกๆ หมักๆ มันหรือไม่ เมื่ออยู่กับ สิ่งที่เป็นเหตุเป็นปัจจัย เป็นเชื้อที่จะพาให้เกิดจริงๆ สู้มันได้หรือเปล่า หรือว่าให้ยาสลบมัน กดข่มเอาไว้จนกระทั่งมันสลบ มันหลับ มันไม่ ตื่นขึ้นมารับรู้อะไร ไม่ขึ้นมาเล่นคิดค้นอะไร แล้วก็หลงว่ามันตาย ยังงั้นหรือเปล่า มันมีวิธีการอย่างไรกันแน่

วิธีการของพระพุทธเจ้าจึงไม่ใช่การกดข่มเป็นวิธีหลัก แต่จะ กดข่มไว้ก่อนบ้างก็พยายามกดข่มไว้ อย่าให้มันออกฤทธิ์ออกแรง กดข่มไว้ก่อน หรือแม้มันจะออกฤทธิ์ออกแรงไปตามประสาของมัน ขึ้นสูงขึ้นไป หรือว่าขั้นที่เรายังไม่ไหว เราก็จบปล่อยมันไปก่อน

สะสมกำลัง สะสมอินทรีย์พละ มากิเลสไปเรื่อยๆ จิตวิญญาณก็จะมิกำลัง มีอินทรีย์พละ เพื่อที่จะไปสู่กับตัวที่สูงยังไม่ได้ในตอนต้นๆ เมื่อมีพละอินทรีย์ มันจะสูงได้ต่อไปเรื่อยๆ

ท่านได้พิสูจน์อย่างนั้น เห็นอย่างนั้น ไม่ได้พิสูจน์เฉพาะพระพุทธรเจ้าองค์นี้เท่านั้น นี่เป็นทฤษฎีของพระพุทธรเจ้าทุกพระองค์ เรียนรู้มาทั้งหมด ไม่รู้ตั้งแต่เมื่อไหร่ พระพุทธรเจ้าก็พระองค์ มหายานเขาบอกว่ามีพระพุทธรเจ้าเกิดมาแล้วเท่ากับเม็ดกรวดเม็ดทรายในมหานที พระพุทธรเจ้าก็ตรัสรู้เรื่องนี้เป็นทฤษฎีเอก ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สรุปยอดแล้ว ไม่มีทฤษฎีอื่น มีอันเดียว เอกัง หิ สัจจัง สัจจะมีหนึ่งเดียวประเสริฐสุด

ทุกวันนี้มันเป็นความไม่จริง อานาจิกเลส อย่างเราควิติโอเน่ ไอ้โฮ น่าเกลียดน่าชังขนาดหนักเลยนะ แต่เขาไม่เกลียดไม่ชังกัน คนในโลกกลับรักเสียด้วย วิธีนี้ดีไวย่ อย่างนี้ดีไวย่ มันเอาไปใช้กันอยู่นั้นแหละ แต่เราดูเพื่อรู้เท่าทัน เพื่อตรวจตัวเราว่าเมื่อก่อนเราแยกว่านี่ด้วยซ้ำ เราก็จะได้วัดได้เปรียบ เราไม่เคยแยกเท่านี้ เราก็จะได้วัดได้เปรียบ โอ อย่างนี้เชียวหรือมนุษย์ มันสังขารปรุง เลสเล่ห์เอาบ่าบอดถึงขนาดนี้ เชียวหรือ เราก็จะได้รู้เท่าทันจะได้รู้ว่า มนุษย์มันเป็นอย่างนี้นะ หนังสือเขาสร้างมา แม้ว่าจะปรุงแต่งขึ้นมา ยังไม่มีก็ตาม มันมีเหตุปัจจัย มีเหตุมีผล พอเป็นไปได้อ เราก็ได้รู้เท่าทันว่า โอโฮ นี่ ทำผลอะไร ไผ่ลๆ ไปเถอะ ถ้าเราไม่ระมัดระวัง ไม่อบรมตน มันจะเป็นอย่างนี้ละนะ แล้วมันน่าเกลียดน่าชังขนาดไหน คุณคิดดูก็แล้วกัน

อาตมาเอาสิ่งน่าเกลียดน่าชังมาให้ดูนี้ มันเป็นอุปกรณการศึกษา บางทีก็มีเรื่องจริงบ้าง เป็นข่าวบ้าง นั่นนะมันบ้าง บอๆ

เป็นเรื่องจริง เป็นข่าวที่มันทำร้ายทำแล้ว ทำอะไรชั่วๆ เลวๆ ก็มี ทำดีก็มี ข่าวเลวๆ ร้ายๆ ก็มี ข่าวดีๆ ก็มี แต่เลวๆ ร้ายๆ มันไม่ได้รู้ รายละเอียดไปหมดหรอก ไปดูผลที่เขาจับได้ หรือมีเรื่องราวที่ไปถ่าย ไปหามา มันไม่ใช่เท่านั้นหรอก มันมีเหตุมีปัจจัยโน่นนี่ ก่อนที่จะมาถึงบทบาทที่มันร้ายตัวนี้นะ มันมีเหตุมาตั้งเท่าไร? ส่วนเราดูตาม วรรณกรรม ตามเรื่องตามราวพวกนี้ เราจะเห็นว่า โอ้โฮ สารพัด สารเพนะสะสมมา มีอิทัปปัจจตา เพราะเหตุนี้จึงเป็นอย่างนี้ เพราะเหตุนี้ผสมอันนี้ กว่าจะออกมาเป็นแกงเขียวหวานนี้ แหม มันต้องเอา ทั้งพริก ข่า มะเขือ ตะไคร้ อะไรบ้างเอามาก็จำไม่ได้แล้ว แต่ก่อนก็ เคยแกงเขียวหวาน เดียวนี้ไม่ค่อยได้กินด้วยซ้ำนะ

นี่เขาเล่าให้ฟังไม่นานนี่เองก็ขอแวะหน่อย คุณกรุณาเขาเล่าให้ ฟังว่าเขาไปสำนักเจ้าแม่กวนอิม พระโพธิสัตว์นะ กินเจ คนทรงก็กิน อาหารเหมือนเจ้าแม่กวนอิม ก็พอดีคนทรงเจ้าแม่กวนอิมเกิดไม่สบาย แม่ครัวก็ไม่อยู่ ไม่มีแม่ครัวทำอาหารให้คนทรงกิน ต้องกินอาหารเจ คุณกรุณาเข้าไป ก็มีคนแนะนำ นี่แหละ คนนี้แหละทำอาหารให้ พ่อท่านพระโพธิรักษ์ฉันนะ คนนี้ทำอาหารมังสวิรัตินั่นทุกวันๆ เขาก็ดีอกดีใจ บอกช่วยหน่อยเถอะ ทำให้คนทรงเจ้าแม่กวนอิมฉัน หน่อยเถอะ ก็เลยทำ ก็ทำอย่างที่ทำให้เอาตมากิน มีอาหารสวรรค์นะ สัตว์สวรรค์ที่ทำให้เอาตมากินทุกวัน ต้มผักนานาหลายอย่างนะ คุณ เรียกอะไร ...ต้มยาสมุนไพโร ใส่อี๊ว ใส่อี๊ว แล้วก็ผัดถั่วงอกกับ เต้าหู้ใส่น้ำใส่อี๊ว แล้วก็เอาไปให้ เขาก็กิน กินเสร็จ เจ้าแม่บอกอาหาร มือนี้ อย่างนี้เลย แล้วยังไง คุณไปถามยังไงถึงร้องให้ ...เข้าไปถามเขา

เป็นยังงิ่กินอาหารวิเศษไปแล้ว... ร็องให้จริงๆ เจียบไป น้ำตาไหล แล้วเป็นยังงิ่... บอกว่าดีใจจนน้ำตาไหล บอกว่ามือนี้เป็นอาหาร ไม่นึกไม่ฝัน ชาตินี้จะได้กินอาหารพรหมอย่างนี้ ว่าอย่างนั้น นี้เล่าสู่ ฟังนะ ใครอยากกินอย่างอาตมาก็เชิญ

อาตมาหยุดกินแกงเขียวหวานมานานแล้ว ไม่ใช่หยุดหรรอก มี บางทีสงเคราะห์ให้ บางคนที่ไม่รู้เรื่องอิโหนอิเหนอะไร เอามาถวาย ก็เคยมี แต่พวกเราเองไม่เอามาถวายแล้วละนะ พวกเรารู้้อยู่แล้ว จะ เอาอาหารอะไรมาถวาย เดียวนี้ก็เข้าใจกันเยอะ อาหารที่มถวายก็ฉั้น ไปอย่างนั้น บางทีก็สงเคราะห์ทานไปบ้าง แต่อาหารหลักๆ พวกเรา ทำมา มีหลายคนทำอยู่ก็กินอาหารหลักนั้นแหละ อาตมาก็กินอย่างนั้น

เรื่องพวกนี้ที่อาตมาอธิบายแวะ ที่จริงกำลังอธิบายยกตัวอย่าง ว่าเราจะแกงเขียวหวาน เราต้องเอาเครื่องอันนั้นอันนี้ผสมอัน โน่น ออกมา กว่าจะเป็นแกงเขียวหวานมีเหตุตั้งหลายเหตุ มีปัจจัยตั้งหลาย ปัจจัย กรรมของคนก็เหมือนกัน เหตุปัจจัยมันมีมาเก่าแก่ เป็นกรรม แต่ก่อน เป็นกรรมใหม่ กรรมเก่า แล้วก็ีเหตุปัจจัยจร มีเหตุโน่น เหตุนี้มาสังเคราะห์ มาปรุง มาสังขารกัน เรื่องนั้นเรื่องนี้ผสมเก่าใหม่ ชับซ้อนหลายชั้นหลายเชิง กว่าจะออกบทพฤติกรรม เป็นวิบาก อันนี้ออกมา โอ้โฮตั้งเยอะตั้งแยะ

เหมือนกับเราดูหนัง เพราะเหตุนี้เหตุนั้น แหม มันดิ่งมันทั้งกัน ไป มันสังขารกัน ไม่เอาอะไร...เอาเรื่องใหม่ที่กำลังดูกันอยู่ ๔ คติ พิสดาร คติที่ ๑ เท่านั้นแหละ โอ เหตุปัจจัย คนนี้มันจะเอาชนะ ะคานกัน มันจะทำชั่ว แหม มีเหตุปัจจัยดิ่งไปให้ทำชั่ว คนที่จะต่อสู้

เพื่อความดีก็พยายามต่อสู้กันจะเป็นจะตาย มันเป็นสงครามเป็นการรบราด้วยเหตุปัจจัยอย่างนั้น เราก็จะได้รู้ซาบซึ่งว่าคนที่ยึดมั่นถือมั่นอาฆาตมาดร้าย มันก็อาฆาตกันเหลือเกินนะ คนที่พยายามจะทำดีก็มุ่งมัน ถ้าไม่มุ่งมันจริงจังว่าเราจะต้องยืนหยัดยืนยันความดี มันสู้โลกไม่ได้ โลกนี้มันเป็นอย่างนี้ สิ่งเหล่านี้มันทันสมัยนะ ตรงกับยุคสมัยเดี๋ยวนี้ว่าคนดีจะเข้าไปสู้กับสังคมที่เลวร้ายนี้ ความเลวร้ายมันมากรอบด้านไปหมดเลย แล้วก็แพ้ แพ้ฤทธิ์ของความเลวร้าย

ถ้าคนนั้นไม่เด็ดเดี่ยว ไม่แข็งแรง ไม่สู้ทนอย่างจริงจัง ไม่สู้ตาย ถวายชีวิตจริงๆ แล้ว ไม่ชนะได้ง่ายๆ นะ นี่เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดอย่างเมืองจีนมีประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรมยาวนาน มีวิชาความรู้ต่างๆ วิชาได้ศึกษา มีวรรณกรรมเป็นสิ่งที่จรรโลงสังคมอยู่เสมอ วรรณกรรมของจีนนี่ลึกซึ้งนะ มีมากมาย ลึกซึ้ง เก่าแก่ เขามีประวัติศาสตร์มาก เพราะว่าคนเขาเยอะ เคยเจริญมา เคยล่มจมมา มีประวัติศาสตร์มากทีเดียว มากกว่าทางตะวันตก ตะวันออกนี้ ทั้งด้านจีน ทั้งด้านอินเดีย มีประวัติศาสตร์จนกระทั่งบางทีบันทึกไม่ได้ ไม่รู้ว่ากี่พัน ก็หมื่นปี อย่างวรรณกรรมรามเกียรติ์ ไม่รู้ว่ า พ ศ อะไร ก็ปีมาแล้ว อย่างนี้เป็นต้น มีวรรณกรรมเก่าแก่มากมาย ตัวหนังสือของอินเดียนี้มีตั้งไม่รู้กี่แบบ จนไม่รู้ว่ า เกิดพยัญชนะตัวหนังสือมาตั้งแต่เมื่อไร ไม่รู้ว่ า ยุคไหนปางไหน ใครเป็นคนผลิตตัวหนังสือแบบนี้ อินเดียนี้เจริญมานานแล้ว ตัวหนังสือเยอะ เพราะคนเขาเยอะ เดี่ยวนี้ก็จะร่วมพันล้านเข้าไปแล้ว เหมือนกับจีน ขนาดแตกชาติออกไปตั้งไม่รู้กี่ชาติ นะ อินเดียนี้

สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เราจะต้องเข้าใจและศึกษาทั้งประวัติศาสตร์
 สิ่งทีสืบทอด วัฒนธรรม วรรณกรรมอะไรต่างๆ นานา พวกนี้เป็นชีวิต
 ของมนุษย์และเป็นองค์ประกอบที่เราจะรู้เท่าทัน ถ้าเรามีปฏิภาณ
 ปัญญาเข้าใจก็ อ้อ อย่างนี้มันเป็นเรื่องที่ไม่รู้ทันแล้วเราก็อหลงมันเป็นเรื่อง
 เป็นจิ้ง เป็นกิเลส แล้วมันมีเหตุมาจากอะไร เราศึกษาทำความเข้าใจ

อาตมาพยายามที่สุดที่จะทำให้เราเจริญ อาตมาบอกพวกคุณแล้ว
 อาตมาสร้างพวกคุณมา อย่าหาว่าอาตมาขี้เกียจ คือพยายามให้พวกคุณ
 เจริญมาด้วยความตั้งใจดีจริงๆ แล้วเรื่องอะไร อาตมาจะเอาสิ่งเลว
 สิ่งร้ายนั้นมาทำลายสิ่งที่อาตมาสร้างขึ้นมา อาตมาว่าอาตมาไม่โกงและ
 ไม่ขี้ ทำขึ้นมาแล้วมาทำให้เสียหาย ถ้ามันไม่เสียหาย มันดีเท่านี้
 ตลอดไปอยู่ในขนาดนี้มันก็ยังดีใช่ไหม เพราะฉะนั้นจะเอาอะไรออก
 มาดี อาตมาพยายามไม่เสียดาย เสียแล้วเราก็ต้องมานั่งเจ็บปวดทีหลัง
 อาตมาอาจจะไม่เจ็บปวดก็ตาม แต่โดยโหวหารก็ต้องเจ็บปวด มัน
 เสียหายของเรา ต้องให้มันเจริญ ให้มันไปดีขึ้นยิ่งๆ สุดปัญญาของเรา

ถ้าอาตมาทำอะไรกับพวกเรานี้ ถ้ามันจะผิดพลาด จะเสียหาย
 อาตมาก็ जानตรงที่ว่าหมดปัญญา แต่ว่าอาตมาไม่ประมาท หลายคน
 ไม่เข้าใจ หาว่าอาตมาหุเบาบ้าง เชื้ออะไรง่ายๆ โธ่ พุคไปได้ ถ้าหุเบา
 มันจะมาเป็นคนอย่างนี้ได้ยังไง จะมาเป็นรูปเป็นร่างอย่างนี้ได้ยังไง
 คนที่มีกิเลสส่วนตัว ไม่รู้ตัวเอง ไม่สนใจตัว แล้วก็หาว่าอาตมาหุเบา
 เข้าใจคนนั้นคนนี้ผิดงายๆ โธ่ อาตมาเองทำอะไรหลายชั้นหลายซ้อน
 บางทีเรื่องของคุณบางคนนี่นะ อาตมาหุยจับมาเป็นเหตุปัจจัยแล้วก็
 วิเคราะห์วิจัยผสมเป็นเรื่องสอนพวกคุณไปทั้งหมด เป็นเหยื่อแรงกา

เป็นประโยชน์ต่อคนต่างๆ บางทีก่อหวนคิดเดียว อาตมาเอามาว่า ถ้าเพื่อว่ามันร้าย มันจะขยายตัวไปเป็นอย่างนี้ๆ อาตมาก็วิเคราะห์ขยายไปเลย บางคนฟังแล้ว เอ้ เราไม่ได้ทำขนาดนั้นนี่ ใส้ความเรา อาตมาไม่ได้กล่าวชื่อเสียหน่อย ไปว่าเราเลยยังงี้ เราไม่ได้เลยยังงี้ โกรธเลย ซวยเลย มีอยู่บ่อยๆ หลายคนนะ อาตมาก็ตามไปอธิบายไม่ไหว แล้วอาตมาก็ไม่ถนัดด้วยนะ ปล่อยให้ทุกข์ไปก่อน เพราะความโง่ของตนเอง

อาตมาไม่ได้ระบุชื่อ อาตมาไม่ได้ระบุตัว แต่อาตมาเอาเรื่องเอาเหตุ นั่น แล้วมาขยายความสอนพวกเราให้รู้เท่าทัน พอเริ่มเกิดก่อนก่อหวนแล้วประเดี๋ยวมันจะขยายเชื้อโรคต่อ อาตมาก็รีบมาบอกให้รู้เท่าทัน ขยายความออกไป หว่าเราใส้ความ หว่าได้ข้อมูลมาไม่ครบแล้วว่าเรา ว่าคุณจริงๆ เท่าที่คุณเป็น แต่ที่ขยายความนั้นนะ อาตมาขยายความเองก็มี หลายเรื่องหลายครั้งบ่อยๆ อาตมาไม่ได้ว่าคุณ คุณเป็นต้นก่อหวนไว้เท่านั้น แต่ที่ขยายออกไปนั้น ไม่ใช่คุณ แล้วก็ไปเหมาเอาเองว่า อาตมาว่าคุณ คุณก็ช่วยไปหน่อยเท่านั้นเอง

อะไรก็ตามแต่เถอะ ถ้าเราเป็นคนจริง เป็นคนรู้ว่าเราทำอะไรเท่าใด เราทำถูกอยู่ เรารู้ เอะเถอะ คุณจะมีปัญญารู้ว่าถูก ทั้งๆ ที่มันผิด คุณจะเข้าใจว่าถูก คุณมั่นใจของคุณว่าถูก แล้วคุณก็ไม่ต้องไปเสียอกเสียใจอะไร อะไรไม่ใช่เรามันก็ไม่ใช่เราจะไปเสียใจทำไม บ้าจี้หรือ เขาว่า สิ่งนั้นไม่ใช่เรา เราก็ไปบ้าเจ็บปวด บ้ารับเอามาเป็นของเรา ขนาดที่เราหลงอยู่เดี๋ยวนี้ก็เยอะแยะอยู่แล้ว มันไม่ใช่ของเราก็ยังหลงว่าเป็นของเราอยู่เยอะแยะจะตายอยู่แล้ว ยังโง่ไปเอาไอ้ที่มันไม่ใช่ รู้ยู่ว่าไม่ใช่ ไปรับมาเป็นเรา แล้วก็มาโกรธมาเคือง เอ้า ก็ไม่ใช่เรา

แล้วโกรธทำไม โง่มหาโง่เลย แล้วก็ทุกชั้นนะ ทุกชั้นก็ยังไม่พอ ด้าน
 ปฏิเศษ ไม่รับแล้ว จะมีสิ่งดี สิ่งไม่ดีอะไร ทีนี้ละก็ไม่ชอบใจ ไม่เอา
 อะไรทั้งนั้น เลยช่วยไม่รู้จักชั้น ยกกำลังไม่รู้ยกกำลังเท่าไร? ช่วยตั้ง
 ไม่รู้จักต่อณะ ก็ต้องพยายามศึกษาดีๆ นะ

อาตมาพยายามกระทำโดยไม่ประมาท พยายามที่จะละเอียดลออ
 เท่าที่อาตมาจะพยายามได้ แต่ก็ไม่ได้บอกว่าอาตมาจะถูกทั้งหมดหรือ
 ว่าไม่มีผิดมีพลาด ไม่จริงนะ อาตมาก็ต้องมีผิดมีพลาด แต่พยายามแล้ว
 อาตมาคิดว่าจะผิดพลาดน้อย มันจึงได้เกิดหมู่กลุ่มขึ้นมา ง่ายนะ
 การที่จะเกิดหมู่กลุ่ม เกิดการเรียนรู้มาจนถึงขนาดนี้ ขนาดอาตมาพูดซ้ำ
 พูดซ้ำ บอกวิธีเรียนรู้เวลาปฏิบัติมรรคองค์ ๘ นี้ วิธีการโพธิปักขิย-
 ธรรม เราต้องสัมผัสแต่ละต้อง มีสติ มีธรรมวิชัย มีวิริยะเสมอ ให้ขณะ
 ต่อทุกขณะ เรารู้เท่าทันตัวเองเสมอเลยว่าขณะนี้ก็มีกิเลสอะไรเข้าตัว
 กิเลสอยู่ตลอดเวลา มันจะรับสัมผัสด้วยตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจขนาดไหน
 หรือแม้แต่ในจิตใจเอง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ไม่รับอะไร ไม่เอาอะไรมา
 ประจุ แต่จิตประจุเอง ขณะใดก็ตาม วิจัย มีสติรู้ตัว รู้เท่าทันว่าเรากำลัง
 ประจุกิเลสหรือรับกิเลสมาร่วมประจุอยู่เมื่อใด

โดยเฉพาะยิ่งตรงกับศีลที่เราตั้งไว้ อย่าละเมิดศีลที่ตนเอง
 สมาทาน เป็นขั้นตอนของเรานั้นนะ เครื่องรัดให้ได้ อันที่นอกศีลก็
 เอาละ อนุโลมกันไปตามควร ตามอินทรีย์พละ ตามฐานะของแต่ละ
 บุคคล แต่อันใดที่สมาทานศีลแล้ว ต้องเอาให้จริง ให้ตรงกับที่เร
 สมาทานศีลนั้นตามขอบเขตความหมายของมัน อย่าให้บกพร่อง ให้
 มันเจริญ จะได้เจริญจริง จะได้ของจริงตามความเป็นจริงขึ้นไปเรื่อย

ทำแบบฝึกหัดอยู่เสมอ

ทุกวันนี้คนเราไม่รู้รายละเอียดเหล่านี้ จึงไม่รู้จักรักรรมาชาติแห่งกิเลส แล้วก็ฆ่ามันไม่ถูกตัว มันไม่เป็นความจริง เมื่อฆ่าด้วยวิธีที่ถูกจริงเป็นจริง ตายแล้วจริง มันจะพิสูจน์ได้ว่ามันดับสนิท ไม่เกิดอีกเป็นธรรมดา ไม่เกิดอีกจริงๆ นะ เป็นอกุปปาเจโตวิมูติ ไม่กลับกำเริบ ไม่เวียนกลับ สูญสนิท ไม่ต้องศึกษาอีก ไม่ต้องมาทำจำและอีก จบเป็นจบ มีสังฆญาณ กิจญาณ กตญาณที่แท้แน่ มีญาณอันรู้จบรู้สิ้น เป็นอเสขะถอนสิ้นอาสวะ ก็รู้จริงเป็นปัจเจกตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ไม่หลง แต่คุณในระดับอาริยะยังไม่สูงนี้ ก็อาจจะยังไม่ซัดนัก ก็เถอะ แต่อันที่หยาบๆ คุณพอจะรู้ได้ หรือว่าเหมือนมันถอนอาสวะ คุณก็พอจะรู้ได้ แต่จะถอนอาสวะจริงหรือไม่ นั่นคุณยังไม่ลึกไม่แหลมก็ไม่เป็นไร ก็เชื่อล้าลองไปก่อน แต่อย่าเพิ่งประมาท อย่าเพิ่งไปหลงว่ามันสนิทแท้ มันจะบอกเราได้เหมือนกันว่า ไม่มีอะไรเกิดมากนัก คุณจะรู้เองว่ามันไม่เกิดมาก ยังไม่หมดกับเหลือน้อย ไม่เกิดมาก นี่มันคล้ายกัน ญาณของคุณยังไม่ละเอียด คุณก็อาจจะหลงว่าเป็นตัวเดียวกัน เมื่อญาณละเอียดแล้ว เมื่อคุณสูงขึ้นจริงๆ ถึงขั้นอนาคามีระดับสูงขึ้นไป คุณจะร้องว่า โอ้โห นี่กว่ามันหมดแล้ว มันยังเหลือนิดๆ หน่อยๆ คุณก็จะตรวจละเอียดได้หมด ถ้าคุณไม่ประมาทอยู่ ไม่ปล่อยให้มันสะสม ตรวจสอบ มีญาณ มีบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุคฺคุปปาตญาณ รู้ความเกิด ความดับ ปฏิบัติโพชฌงค์หรือว่าโพธิปักขิยธรรมอยู่เสมอ เราเป็นนักปฏิบัติธรรม ทำแบบฝึกหัดอยู่เรื่อยๆ มันไม่เสียหายอะไรหรอก ในขณะที่เราปฏิบัติมันมีมากกว่าที่เราปล่อยปละละเลย ไม่เหมือนคนโลก

เมื่อเรามาอยู่ในนี้แล้ว ได้ดิบได้ดีพอสมควรแล้ว มันจะเปลอ
 ปล่อยปละละเลย แล้วไม่เอาจริงเอาจังนะ พอได้อะไรนิดหน่อย ก็รู้สึก
 ว่าเออ เราก็สบายอยู่กับหมูกับฝูง เปลอไผลปล่อยโน่นปล่อยนี่ อนุโลม
 ไม่เป็นไรหรอกนะ นิดๆ หน่อยๆ กินก็ได้ ใช้อีกได้ ลากไป ฎไป
 เสริมกิเลสชนิดกิเลสหน่อยเรื่อยไป ระวังมันอ้วนพินะ ขณะนี้ที่ยังอยู่ได้
 ก็เพราะว่า เพื่อนฝูงช่วยไว้ มิมิตรดีนี่มันช่วยอยู่ได้ ชาตินี้หมูฝูงยังมี
 อยู่ชาติหน้าไปตกในวงเสื่อสิ่งที่ไม่เห็นก็ไม่วู้ ฝิมารที่ไม่เห็นก็ไม่วู้ คุณจะ
 รู้ได้ไหมว่าวิบากของคุณจะไปเกิดดวงไหนกันล่ะ ที่นี้ไม่มีใครลาก
 ไม่มีใครจูงแล้ว พอไม่มีเพื่อนฝูงเลย พอไม่มีมิตรแล้ว ก็ลำบากละคุณ
 กิเลสของคุณที่พอกไว้แต่ชาตินี้ ไปคราวหน้าไม่มีเพื่อนฝูงที่จะช่วย
 เป็นไม้เป็นมือ เป็นองค์ประกอบ เป็นเวรเป็นยามให้คุณ เหตุปัจจัยที่
 สะสมไว้มันออกฤทธิ์เต็มที แล้วอย่าหาว่าไม่เตือนนะ

เพราะฉะนั้นอย่าประมาท ตัวตนช่วยตนได้จริง ไม่ต้องให้มิตร
 สหายมาช่วยเราอยู่ แต่มิตรสหายก็มีประโยชน์ก็มีคุณค่า มีบุญกับเรา
 แต่มันไม่ใช่ของจริง ก็ผู้อื่นมาช่วยเรา... ไม่ใช่ตนช่วยตน ตนต้องช่วย
 ตนได้ ตนต้องแข็งแรงเอง มีอินทรีย์พละเอง จนเราสามารถช่วยผู้อื่น
 ได้โน่นแหละ ให้มันจริงอย่างนั้นมันถึงจะถาวร มันถึงจะสมบูรณ์
 ถ้าเราดับกิเลสไม่จริง ไม่ถูก ไม่มีทางนะ

ขณะนี้กำลังมีเหตุการณ์เขากำลังจะเผาพระอรหันต์กันนะ
 อาตมาอยู่ปฐมอโศก รับหนังสือพิมพ์อยู่ ๓ ฉบับ มีสยามรัฐ ไม่เล่นข่าว
 หลวงปู่แหวน มติชน ไทยรัฐนะเล่น อันอื่นไม่วู้ ที่นี้มีหลายฉบับ
 อาตมาไม่ได้ดูเลย ฉบับอื่นเขาจะเล่นหรือเปล่าเรื่องนี้ไม่วู้ ไทยรัฐกับ

มติชนนั้นเล่น มีคอลัมน์โดยเฉพาะเลย งานหลวงปู่แหวน วันนีวันที่เท่าไร? ๑๗ วันนี้สิ วันเผาแล้วนะ พรุ่งนี้แหละข่าวอะละ

งานนี้คนมันตื่น เฮละโล โฮละเล มีคนตั้งข้อสงสัยว่าทำไมคนถึงเฮละโล โฮละเลหลวงปู่แหวน ทำไมคนถึงเลื่อมใส ทำไมคนถึงมากเหลือเกิน ทำไมมันตื่นตัวตื่นตื่น เหตุหลักใหญ่จริงก็คือหลวงปู่แหวน พอมาเริ่มห่อกันว่ามฤตธีมีเดช ก็เลยมีคนทำเหรียญขาย ไม่ใช่ตัวหลวงปู่แหวนเองหรอก แต่หลวงปู่แหวนเองก็เป็นองค์ประกอบด้วย ก็ยินดีให้เขาทำด้วยความไม่รู้นั่นแหละ ไม่ห้ามเขา เขาจะแฝงเขาจะเอามาหากิน ตั้งมูลนิธิการเงิน ได้เงินคือกตัญญูไปตามที่เขาทำไม่รู้เรื่อง ไม่รู้ว่ามันเป็นภัยเป็นพิษด้วยเหตุใด นึกว่ามันเป็นความดีก็ตามภูมิของหลวงปู่แหวนนั่นแหละ คิดคู้ชิตทำเหรียญขายได้เงินมาตั้งเป็นพันๆ ล้านนะ อาตมาว่าสร้างตึกสุจิณโณ โรงพยาบาลอะไรที่เชียงใหม่ นั่นก็ปาเข้าไปตั้ง ๕๐๐- ๖๐๐ ล้าน ก็ได้เงินจากการขายเหรียญทั้งนั้น

คุณคิดคู้ชิต เงินตั้งเป็นร้อยเป็นพันล้านนี้ ทำเหรียญเท่าไรล่ะ แจกไปทั่วประเทศ มันก็ฮือฮาสิ มันมีเหตุมีปัจจัยประกอบเข้าไป ก็เลยห่อกันใหญ่ฮือฮากันใหญ่ มันก็รู้กันไปทั่ว แล้วคนเหล่านั้นเป็นคนไม่มีคุณภาพ งามงายถึงขนาดเอาขี้มาบูชา ไปเอาสำลีเช็ดน้ำเลือด น้ำหนองมาบูชานะ อายน้ำก็ไปรองเอาน้ำอายนั่นเอามาบูชา สารพัดที่งามงายกันไปทั้งหมด พระอาจารย์สอนลูกศิษย์ให้งามงายอย่างนี้ ลูกศิษย์ก็หลงงามงายตามกันนะสิ มันจะไปมีเรื่องอะไร เขาก็ไม่รู้ตัวว่าเขาไปกันนี้ มันจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าโรคหาไม่เกิดก็บุญนะ มันจะ

สกปรกมากเลย คนเป็นล้านไปอัดรวมอยู่ในที่แห่งเดียว แล้วก็อัดเข้าไป เพื่อที่จะสู่จุดกลาง ทุกคนจะต้องยึดเหยียดเข้าไปหาตรงนั้น มันมีแกนมีจุดอย่างนี้ มันไม่ใช่เรื่องเล่นนะคุณนะ มันไม่เหยียบกันตาย ก็บุญหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งคือความสกปรกที่ทำให้เกิดเชื้อโรคห้าได้ มันไม่เกิดโรคห้าขึ้นมา มันก็เป็นบุญนะ

นี่อาตมาก็ยังเกรงอยู่ว่า อาชญากรรมเกิดแน่ ไม่ต้องห่วงเลย ตำรวจไม่ต้องร้อง ผู้ว่าก็ไม่ต้องร้อง ก็สนับสนุนให้มันเกิดนี่ อย่าร้องรับวิพากษ์กันไป ทั้งผู้ว่าทั้งสารวัตร รับไปเลย ชื่นจำดีไหมล่ะ รับไปเลยแน่นอนที่สุด แล้วยังจะเกิดโรคห้าหรือเปล่าไม่มีใครพูด อาตมานี้แหละพูดเขานึกถึงไหมว่าจะเกิดอันนั้นได้นะ ถ้าเกิดโรคห้า เชื้อโรคที่ระบาดเข้าไปนิดหน่อย แล้วก็ใช้อะไรร่วมกันอยู่ตรงนั้นจะเป็นอย่างไร คุณคิดดูสิ มันไม่เป็นไร ก็บุญนะ อย่างนี้แหละเป็นเหตุเป็นปัจจัยที่เราไม่รู้อะไรคืออะไร สกปรกนั้นไม่ต้องพูดเลย ไม่ต้องคิดด้วย ไม่ต้องใช้หัวสมองคิดหรือ คนไม่มีคุณภาพ

งานของพวกเรายังมีสกปรกอยู่บ้าง คนมีคุณภาพและจำนวนไม่มากเท่าไรไซ้ใหม่ ถ้ามากกว่านี้ ก็แน่นอนมันจะสกปรกกว่านี้ เพราะมันจะมีเศษมีขยะ ต้องชี้ต้องเย็บ ต้องมีเศษกากต่างๆ นานา สารพัด อย่างน้อยที่สุดไม่เอาอะไรหรอก มีบ่อน้ำ ลงไปอาบน้ำในบ่อนี้ แต่ละคนไม่มีอะไร ก็มีจี๊โคล คิดดูซิถ้าคนมากลงไปอาบน้ำบ่อนี้แล้ว มันสกปรกเท่าไร ถ้ามันมากเกินนี้ละเป็นจุดให้คิดง่ายๆ เหตุปัจจัยอย่างนี้เป็นต้น แล้วนี้ทุกคนเราจะหยุดยั้งได้อย่างไร ไม่กินก็ไม่ได้ ไม่ชี่ก็ไม่ได้ ไม่เย็บก็ไม่ได้ ชี่โคลไม่ออกก็ไม่ได้ แล้วยังเศษกากวัตถุ

อีกล่ะ ต่างคนต่างมีคุณภาพที่ไหน คนไม่ได้ฝึกไม่ได้หัด ไม่ได้มีความขยันหมั่นเพียร ไม่ได้มีความประณีตละเอียดอะไรเลยแล้วไปกองรวมกัน อย่างบ่นทั้งเทศบาลทั้งผู้ว่าราชการโรง ผู้กวาด ผู้เก็บอะไรก็ตามใจเถอะ อย่างบ่น เพราะเจตนาอยากฮือฮา นี่เขาไม่รู้ณะ

ถ้าเป็นเราจะต้องระวัง ถ้าผมตายจะเกิดเห่ออย่างนี้ ระวังนะ บอกไว้ก่อน อย่าให้เกิด ต้องเจียบ ต้องมกน้อยเข้าไว้ เผาให้เร็วที่สุด ไม่ให้รอแม่แต่ญาติที่เดินทางไกลยังมาไม่ถึง ถ้าแม่ญาติยังอยู่เหมือน กับไม่มีญาติ รีบเผาเลยนะ ตายแล้วเอาวางพาดไว้ ไม่ต้องใส่โลง เอาผ้าห่อคลุมหน่อย พอไม่ให้หน้าเกลียด ไม่ให้โป้ ไม่ต้องมีดอกม้ง ดอกไม้ เหมือนอินเดียทำ ไม่ต้องใส่โลง แบบ อย่างนี้แหละ หน้าตามัน จะเป็นอย่างไร ก็อย่างนั้นแหละ ถ้าหลายวันไป เดี่ยวหน้าจะเป็นสีดำ สีเขียว สีอะไรขึ้นมา คุณจะต้องรีบเผา เดี่ยวมันน่าเกลียด จะไปปิดไป ปกเอาไว้ ใส่ห่อใส่โลงเอาไว้ ไม่รู้ว่ามีมันเหม็นแล้ว ก็เลยเอาไว้ อย่างนั้น บางที ๓ เดือน ๘ เดือน บางทีก็เป็นปี ๓ ปี ๕ ปี เพราะมัน ไม่เห็น นี่ให้เห็นๆ เสีย จะได้ว่า โอ เอาไว้ไม่ได้ อย่างนี้ รีบเผานะ แล้วรีบเผาวันเดียวก็ดี จะได้ไม่ต้องวุ่นวาย จะได้ไม่เกิดเหตุปัจจัยที่จะเดือดร้อนอะไรเลย

พอตายแล้วเผาแล้ว ทีนี้จะมีเรื่องราวอะไรก็ว่ากันไป มีคุณงาม ความคืออะไรที่จะวิเคราะห์วิจัยออกมาใช้ดำเนินรอยตาม มาสร้างสรร ตาม เจริญเลย ไม่ต้องเอามาเป็นเรื่องที่จะต้องหาเงินหาทอง เป็นเรื่อง ผลประโยชน์ เป็นเรื่องเหลวไหล

เมื่อวานนี้เห็นว่าท่านปัญญานันทะก็เทศน์ เดี่ยวนี้เขาก็หลง พระอรหันต์กัน เหนือพระอรหันต์กัน พระอรหันต์อะไร คุณยามวนเบื้อเร่อ

ยังไม่ใช่พระอรหันต์ ท่านปัญญาที่เทศน์ หลวงปู่แหวนนี้ถ้าจะว่าไปแล้ว ก็มีประโยชน์อยู่บ้างตรงที่ท่านเป็นผู้มักน้อยสันโดษ การเป็นผู้มักน้อยสันโดษนี้ มันเป็นความรู้สามัญณะ ศาสนาไหนเขาก็พอจะรู้ด้วยสามัญสำนึกนะ แต่ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นอาริยะนะ พระพุทธเจ้าไม่ได้รับเป็นอาริยะ เพราะไม่รู้กิเลส แล้วก็ไม่ได้ดับกิเลส นั้นจริง บอกแล้วว่ากดข่มร้อยปีมัน ไม่น้อยไปหรอก สองร้อยปี ห้าร้อยปี ก็กดข่มได้ กดข่มให้มักน้อยสันโดษนะ

ถ้าจะบอกว่าการมักน้อยสันโดษเป็นอาริยะแล้วเราก็ต้องยอมรับทางด้านสายนิครนถ์นาฏบุตร เขามักน้อยจนไม่มุ่งฝ้านะพวกที่ขัมพรสายนิครนถ์นาฏบุตร สายศาสนาเซน หรือฤๅษีดาบสมากมายที่มักน้อยสันโดษยิ่งกว่าเราชาวพุทธ เดี่ยวนี้ก็ยังมียูอยู่ในอินเดียเห็นไหม เราก็ควรวีดีโอกัน แหม ดีลิ่งกาให้เราดู น่าดูเลย บางคนก็หัวเราะไป เอ้อ นั่นละสายนิครนถ์ เดี่ยวนี้ก็ยังมียู ไปดูของจริงได้ เขามักน้อยกว่าเรานะ ไม่มีแม่แต่ผ้าแม่แต่เสื้อ มีของใช้น้อยที่สุด มีไม้ปัดไม้กวาด โอ้อโฮ มักน้อยยิ่งกว่าเรา ต้องกราบเขานะ เขาเป็นอาริยะกว่าเรา ถ้าจะเอาเรื่องมักน้อยแค่นี้ พระพุทธเจ้าไม่ยอมรับแม้แต่โศดาบัน จะไปกำหนดหมายเอาความมักน้อยสันโดษเป็นอาริยะคุณยังไม่ได้นะ

ปัจจุบัน เวทีด้าโพ วิทยุหุหิ รู้หรือเปล่าละว่ากิเลสมีมากมาย เป็นยังไง แล้วได้ฆ่ากิเลสตัวมีมากมายจริงหรือเปล่า หรือว่ากดข่มมันไว้ สะกดจิตไว้ อาการมันเป็นอย่างไง ลิงคะ นิमित มันเป็นอย่างไง รู้นามรูปมันหรือเปล่า รู้ตัวจริงไหม ดับตัวจริงถูกตัวจริง ฆ่าตัวจริงตายจริงไหม ละเอียดลออนะธรรมะของพระพุทธเจ้านี้ คัมภีรา พุททัสสา ทูรณู โพรธา

เห็นตามได้ยาก รู้ตามได้ยากนะ คุณฟังไปเถอะ อาตมาเทศน์ๆๆๆนี่
 อัดเทปไว้บ้าง เอามาถอดเป็นตัวหนังสือไปบ้าง คุณก็ฟังไปก่อนเถอะ
 ยังไม่รู้ลึกสำคัญหรือก อาตมาจะบอกให้ อาตมาตายไปแล้ว อย่าเพิ่ง
 ตายก็แล้วกันพวกคุณ อาตมาตายไปแล้วอีก ๑๐ ปี ๒๐ปี ๓๐ปี...แหม
 ไม่ได้ฟังอย่างนี้ซ้ำๆ ซากๆ แล้วซักจะ เอ๊ ท่านสอนไว้ว่ายังไงหว่า
 พอค้นคว้าแล้วถึงจะบอกโอ้โฮ ตัวเราก็เคยได้ฟัง ทำไมเราไม่ซาบซึ้ง
 คุณจะเกิดญาณ เกิดรู้ตามได้ ตอนนี้นั้นก็เหมือนของเดือนของคืน
 เยอะเหลือเกินอย่างนั้นแหละ แหม มากมาย หลับฟังบ้างก็ได้ ไม่มา
 ฟังเสียก็ได้...เยอะเหลือเกิน เออ ยังอยู่ มันก็เยอะแหละนะ อาตมาตาย
 ไปแล้ว จะต้องความหากันใหญ่ อย่าให้มันเสียเวลา รีบรู้รีบเข้าใจนะ
 พยายามเข้าใจให้ดี รายละเอียดของพระพุทธเจ้านี้แหละ ท่านตรัสรู้
 ละเอียดคนัก

อาตมาเองว่าอาตมารู้ละเอียดพอสมควรมันก็ไม่ได้ละเอียดเท่า
 ท่านหรือก ท่านเองท่านเป็นผู้รู้ของจริง แต่ท่านไม่ได้สาธยายละเอียด
 เท่าอาตมานะ เพราะองค์ประกอบสังขารมันไม่เหมือนกัน สังขารของ
 สมัยพระพุทธเจ้าน้อย ท่านสาธยายเท่านั้น คนที่เกิดในยุคของท่านนะ
 มีบุญบารมีเป็นอุคฆฏิตัญญูบ้าง วิปจิตัญญูบ้าง มีอุคฆตัตัญญูธรรม
 แ่ได้ฟังหัวข้อธรรม ก็เข้าใจ ก็บรรลุได้ มีวิปจิตัตัญญูธรรม เมื่อได้ฟัง
 อธิบายขยายความ ก็เข้าใจความหมาย บรรลุธรรมได้ สมัยนั้นไม่ต้อง
 ถึงเนยยะ ไม่ต้องถึงเนยเนาด้วย ท่านฟังธรรมนิดหน่อย ขยายความ
 ได้ถามสอบถาม สมาคมคบหาเล็กน้อย ท่านก็รู้แจ้งแล้ว ก็ไม่ต้อง
 เสียเวลาพระพุทธเจ้าจะต้องมาขยาย

สะสมบุญให้เหนือกว่าควาย

ที่นี่พวกคุณ โอ้อโฮ ไม่รู้ขยายขนาดไหนก็ยังเลย ไม่ใช่ลงโทษคุณนะ ไม่ได้ว่าคุณหรอก แต่ที่ว่านั่นแหละนะ บารมีมันไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นที่อาตมาว่า อาตมาอธิบายละเอียดกว่าท่านนั้น ไม่ใช่ว่าอาตมาพูดเก่งกว่าท่านนะ มันช่วยกว่าท่านนะ มันมาเจอเหตุปัจจัยอย่างนี้ ไม่มีบุญบารมีเหมือนท่าน ก็ต้องทำอย่างนี้ มันจำนน มันเป็นความจริง มันไม่เก่ง มันเหมือนจะเก่งนะ เปล่าหรอก บางทีและบางทีเยอะเกินไป บางทีว่า โอ้ เรานี้พูดอะไรก็ไม่รู้ มากมายเหลือเกิน แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร มันต้องพูด ก็ซำอยู่ที่หลักเก่า ประเดี๋ยวก็กลับมา หามรรค ๘ โพชฌงค์ ๗ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ จรณะ ๑๕ วิชชา ๘ สัมมาสมาธิ ต่างจากสมาธินั่งหลับตาแบบทั่วไป เอ๊ วิเคราะห์วิจัยชี้เหตุอย่างนี้อีกแล้วนะ อย่างนี้อันิจจัง อย่างนี้ทุกขัง อย่างนี้อันตตา คุณฟังแล้วก็เบื่ออีก เช็งอีก ต้องวิเคราะห์ไปรอบโลก จับมาประสมประสานปรุงเข้าไป เพื่อที่จะให้คุณฟังได้ หรือสดชื่นบ้างชื่นชื่นบ้าง ไม่เชื่องไม่ซึม แต่มันก็เป็นจริง มีเหตุผล เหตุปัจจัยต่างๆ มันมาก สังขารมันเยอะ เยอะกว่าสมัยพระพุทธเจ้ามาก สังขารมันมาก มันมีเล่ห์เหลี่ยมซับซ้อนมากกว่าสมัยพระพุทธเจ้า

ใครอ่านพระไตรปิฎกจะเห็นว่าคนสมัยพระพุทธเจ้านี้ ทำไมเขยอย่างนี้ โอ้อโฮ ทำไมท่านเช่ออย่างนี้หนอ ว่าเช่อ ที่จริงท่านเช่ออย่างนี้เลี้ยงนิตเดียวก็ได้ ทำไมต้องพูดอย่างนี้ ทำไมต้องทำอย่างนี้ คุณจะรู้สึกใจใหม่ อ่านพระไตรปิฎก เป็นเราไม่เห็นจะต้องง้ออย่างนี้เลย ที่จริงคุณนั่นแหละง้อ คุณนั่นแหละอวิชา มันไม่ซื่อสัตย์ มันเหลี่ยมจัด

ท่านซื้อสัตย์ควรจะซาบซึ่งว่า โอ้อโฮ ท่านทำไมซื้อสัตย์อย่างนี้หนอ แต่ละองค์ ท่านซื้อ ท่านตรง มันเหมือนเตอนะ คุณอ่านดีๆ สิ คุณจะพบเยอะเลยในพระไตรปิฎก ใครอ่านพระไตรปิฎกจะเข้าใจ จะเห็นได้ว่าคนสมัยนั้นซื้อตรง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม แล้วเราก็ไม่รู้ เราไปโทษเขาที่แก้ควรจะโทษตัวเองว่ามันยอดเล่ห์ยอดเหลี่ยม ยอดเลียง ยอดไม่ซื้อไม่ตรง อ่าน ไปเอื้อ พูดอย่างนี้พระพุทธรู้ก็จับได้สิ ไปบอกทำไม บอกท่าน ท่านก็รู้นะสิว่าเรามันไม่ดีเราชั่ว ว่ายังงั้นนะ ที่แก้ตัวเองนั้นแหละ ไม่ซื้อ ก็บอกท่านสิ พูดแล้วท่านก็แก้ไขให้ อ่านพระไตรปิฎกแล้วจะรู้ตัวเลยว่าเรามันเป็นคนไม่ดี ท่านดีแล้ว เหตุปัจจัยของคนสมัยนั้นท่านเป็นอย่างนั้น

คนสมัยนี้หาได้ที่ไหนซื้อแบบนี้ ไม่มีหรอก ซื้อจนเราเข้าใจว่า เซ่อ หาได้ยากนะ แล้วคุณถูกคุณแคลนคนซื้อกันด้วยว่า เซ่อ ไม่มีปฏิภาณ ไม่มีเหลี่ยม โธ แค่นี้ก็ให้มันเกิดเรื่องอะไรต่างๆ นานา เราก็เข้าใจดูถูกไปอย่างนั้น

ทุกวันนี้หาอารยชนที่จริงได้ยาก เพราะเขาไม่เข้าใจ และเขาอยู่กันอย่างภาวะซับซ้อน เป็นความปลอม อย่างในเมืองไทยนี้เป็นคนอนารยชน ในกรุงเทพฯ นี่สลับซับซ้อน หลอกลวงกันสารพัดสารเพ ไม่รู้จักความดีความประเสริฐที่แท้ ไปเข้าใจว่า ลาก ยศ สรรเสริญ โลภียสุข อะไรต่างๆ นานาที่เขาปรุงสร้างให้แก่คนนี่ เป็นความประเสริฐเป็นความดี แล้วแสวงหากัน ร่ำเรียนกัน สู้อดทน พากเพียรอดสาหัส เพื่อจะกอบโกยสิ่งที่ไม่ใช่ความประเสริฐแท้ ไม่ใช่ความดีแท้ใส่ตน เพื่อจะเอามาเป็นเครื่องประกอบอสังการ ได้ล้าลาก ล่ายศ ล่าสรรเสริญ

ถ้าโลกียสุขมาให้ตนเองเสพย์ หลงกันอยู่ทั่วไป พวกกันก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง พวกคุณมารู้เรื่องขนาดนี้ก็บุญนักบุญหนาแล้ว มาเข้าใจ ฟังได้ เข้าใจ ขึ้นไปเรื่อย มันก็เป็นความจริง

เราเกิดมาเป็นคนนี้ คุณรู้ตัวเมื่อไหร่ว่าเกิดมาเพื่อที่จะแสวงหา ความคิดความประเสริฐหรืออาริยะ ความประเสริฐที่พระพุทธเจ้าท่าน บอกให้นี้ ก็อาริยสังขันธ์แหละ มาแสวงหาอาริยสังข มาแสวงหาความจริง อันประเสริฐอันนี้ เกิดมาแสวงหาอันนี้นะ แต่คนไม่รู้ เมื่อไม่รู้ก็ไม่ได้ เลื่อนขั้นเป็นอาริยชนจริง เป็นอาริยชนปลอม เขาบอกว่าเมืองกรุง เมืองนิวยอร์กนี่เมืองศิวิลัยซ์ โอ้ ศิวิลัยซ์อะไร มันจะบรรล้วยไม่รู้ตัว กรุงเทพฯ นี่ ฝนตกลงมา น้ำก็ไม่มีทางจะไหลแล้ว น้ำหลงทาง ชิมชับลงดินก็ยาก มีแต่คอนกรีต จะไปก็ไปไม่ถูก เนาก็เนา เป็นต้น แล้วยังบอกเมืองศิวิลัยซ์อีก อากาศก็ แหม แสง สี อากาศ พืชทั้งนั้น พยายามดับกลิ่นคาว กลิ่นเหม็นกันอยู่ตลอดเวลา ก็ดับไม่หมดหรอก พืชทั้งนั้น ศิวิลัยซ์อะไรกันนะ ไม่ศิวิลัยซ์เลย ฟังตนไม่ได้นะกรุงเทพฯ นี่ ปิดกรุงเทพฯ เมื่อไหร่ อย่าให้ข้างนอกเข้ามา กรุงเทพฯ อยู่กันเอง ไม่นานหรอกคุณ ดายอย่างเจียด ไม่นาน ไม่มีอะไรฟังตนเองหรอก ในกรุงเทพฯ ฟังชนบัตร กินเข้าไปสิ ชนบัตร กินเพชร เอาเพชรมาห่ม เอาทองคำมาห่มเอาสิ จริงกรุงเทพฯ นี่มีชนบัตรเยอะ มีความรู้ซับซ้อน เยอะ ความรู้ซับซ้อนเหล่านั้นเป็นความรู้ที่เอาเปรียบเอารัด ไม่ใช่ ความรู้สร้างสรรค์ที่จริง งานก็เยอะที่จะได้เงิน แต่เป็นงานที่สูญเสีย แรงงาน เสียเวลา เสียทุนรอน ไร้ค่า ทำลายคนซ้ำเข้าไปเสียอีก เป็นงาน ที่ปรุงโลกธรรมให้จัดจ้านรุนแรง ทำร้าย ทุกข์ร้อน

งานของผู้สร้างสรรจริง เป็นคนสร้างจริงนั้นอยู่บ้านนอก โดยเฉพาะสร้างเหตุปัจจัย ๔ ที่คนจะต้องอาศัยอย่างหนัก หรือแม้แต่บริหารเครื่องใช้หนักอยู่ข้างนอก แล้วเขาก็ไล่โรงงานออกไปข้างนอกด้วย โรงงานจะไปตั้งในเมืองกรุงอะไรกันนักหนา นี่เป็นลักษณะจริงอยู่อย่างนั้น เพราะฉะนั้นกรุงเทพฯ ที่เขาเข้าใจว่าศิวิไลซ์นั้น ไม่ใช่ศิวิไลซ์จริงหรอก ไม่ใช่เป็นเรื่องอาริยะ ไม่ใช่ความประเสริฐจริงนะ เป็นเรื่องเหลวไหล คนที่โหมะ เข้าใจยังไม่ได้ หรือว่าไม่รู้จริง รู้อย่างไม่ยืนยันมั่นแท้ ก็คืออวิชชานั้นเอง ความคิดความประเสริฐนั้นไม่รู้กันแท้ เกิดมาทำไมก็ไม่รู้ เกิดมาทำงานอะไรก็ไม่รู้ รู้แต่ว่าทำงานได้ลาภได้ยศ ได้สรรเสริญ แล้วก็เอาสิ่งเหล่านั้นมาไว้เป็นอำนาจ เพื่อที่จะแลกโลกียสุขเสพย์ ก็ทำไปอยู่อย่างนั้นแหละ

พอเรามาศึกษากันจริงแล้ว เราถึงรู้ว่าเราเกิดมานี้มันก็มีบทบาททำงาน สัตว์มันก็ทำงาน คนก็ทำงาน แต่คนนี่ทำงานสู่วัวสู่วัวควายก็ไม่ได้ พวกในกรุงนี่ทำงานบาป วัวควายมันได้บุญทุกวัน เพราะมันทำอย่างเสียสละ แต่คนในกรุงนี่ทำแล้วเอาเปรียบ ได้หนี้ได้บาปยิ่งกว่า โอ้อโฮ ได้เงินเยอะ ทำนิดหน่อยได้เงินเยอะ ยิ่งทำ ยิ่งได้มาก ก็นึกว่าประสบความสำเร็จ เป็นความคิดความประเสริฐความวิเศษ โอ้อโฮ เงินเดือน ๘ แสนนะ ไม่รู้จักหนี้วิบากแล้วบางทีก็เลี้ยงสุนัข นังชดกาแฟกัน กาแฟร้อนเอามาให้ชด ยังไม่ได้ชด เดี่ยวเขาก็เอามาเปลี่ยนให้มันเย็นไป ไม่อร่อย มีแต่ผลาญแต่แฝงอยู่อย่างนั้น ไปตะพึด เป็นผู้ใหญ่ ผู้โตะอะไร โอ้อโฮ จะต้องนั่งในห้องที่มีสัมผัสอันชอบใจ อันพอใจ เปลืองผลาญเพื่อ แล้วตัวเองก็สั่งสมกิเลสหนาขึ้น นี่ละเรียกว่าปลุก คน

บุญ คนหนาขึ้นด้วยกิเลสสั่งสมอยู่เสมอๆ แล้วก็ไม่รู้ตัว เสริมทั้งกิเลส เอาเปรียบเอารัด เป็นหนี้ เป็นบาปตะพิด นึกว่าเราได้กำไร บาปมาก ไม่รู้ตัว เสริมทั้งกิเลสที่ตนถูกขุ่นให้อ้วนให้หนาโดยอวิชา คุณฟัง คุณรู้ตัวแล้วใช่ไหมฟังออกแล้วใช่ไหม ใครไม่ออกก็โง่อยู่ตรงนี้

ควายยังมีบุญมากกว่า เพราะว่ามันทำนา ทำไร่ ทำอะไรให้ มันไม่ได้เอาอะไรมาชนะ มันเอามากไม่ได้ เจ้าของไม่ให้มัน อย่างดี ก็ให้มันกินฟาง เมล็ดข้าวก็ไม่ค่อยให้มันกินหรรอก ทำไร่ ทำนา ขึ้น ไร่ไอน์บนไอน์นี้ ขึ้นไป ลากจูงไป มันก็ได้กินได้อยู่แค่นั้น อย่างดีก็มี เจ้าของดี อานน้ำอานทำให้ สุมไฟสุมฟืนให้ กันยุ่งกันเหลือบให้บ้าง เจ้าของดีหน่อยก็ได้รับการประคบประหงมดูแลเกื้อกูลบ้าง แต่มันทำ คຸ້ມนะ มันกินเท่านั้นแหละ มันไม่ได้เล่นไฟเล่นโป ไม่เคยเอารายได้ ไปเที่ยวสุรุษสุร่ายอะไรเลย คนยังสู้วัวควายไม่ได้เลย ตัวเองหามาได้ก็ เอาไปสุรุษสุร่าย ทำลายเกษมะเหรกเกรไปตามเรื่อง โง่เสริม แล้วแถม ผลาญพร่าไปอีก สร้างค่านิยมเหลวไหลเลวร้ายให้เกิดเป็นแบบอย่าง ให้แก่สังคมอีก เราเกิดมาเป็นคน อย่าโง่เหมือนควายละ แต่อย่าฉลาด เหมือนคน โลภก็เลย อย่าสู้ควายไม่ได้ วันๆ คຸ້นๆ ทำงานให้คຸ້มยิ่งกว่า ควาย ระวังนะจะยิ่งกว่าควาย

ควายมันมีบุญนะ ถึงแม้จะถูกบังคับก็ตาม แต่เราเองเป็นคน มีปัญญาต้องรู้ให้ได้ว่า ไม่ต้องมาบังคับเราหรอก มีหิริ มีโอตตปปะ ไม่ต้องบังคับเราหรอก เราชวนขวยเอง มีปฏิภาณไหวพริบเอง แล้ว มันก็เป็นการงานที่มีคุณค่าเป็นประโยชน์ คนก็พยายามจะพัฒนาควาย ให้มันมีคุณค่า แล้วไม่พัฒนาตัวเองให้มีคุณค่า ฝ่าไปจับช้อน นี่เห็น

ใหม่ มันหลง โมหะ ชับซ้อนจนกระทั่งกลายเป็นหมดค่า ไร้ค่า แล้วก็ยิ่งแถมผลาญพร่าคุณค่าของตัวเอง เป็นหนี้เป็นสิน เป็นบาป โ้อะเห็นความชวยของคนใหม่ นั้นน่ะยิ่งโง่ยิ่งอวิชชาลงทุกวัน คุณซักเข้าใจวิชาและอวิชาขึ้นขนาดไหน เข้าใจความรู้ ความฉลาด อาริยะนี้จะแปลว่าความฉลาดก็ได้ คือรู้เท่าทันความประเสริฐ มันก็มีวิชา มารู้ความเป็นอาริยะ หรือมารู้ความประเสริฐที่จริงของตนนั้นแหละ ความเป็นคน ตัวเราหรือเพื่อนฝูงก็ตาม ใครก็ตาม เมื่อมารู้ความจริง มันก็ อ้อ อย่างนี้ละ มันทิสทางที่ถูก

มีสมรรถนะและอุตสาหกรรม

ทิสทางของมรรค ๘ มีพฤติกรรมกาย วาจา ใจที่ถูก เป็นกุศล ไม่ละเมิดศีล เป็นคนโลกุตระ เป็นคนอีกโลกหนึ่ง โลกที่พระพุทธเจ้าค้นพบนะ เป็นอาริยกุมิ ภูมิอาริยะที่พระพุทธเจ้าค้นพบนี้อีกโลกหนึ่ง ไม่ใช่โลกคนธรรมดา โลกปุถุชนธรรมดาก็เป็นอยู่อย่างนั้น แย่งลาภ แย่งยศ แล้วก็ว่ายิ่งใหญ่อยู่อย่างนั้น ทำไมคุณไม่เข้าใจหรือ คนหาเงินได้มากๆ เขายกยอปอปั้นกันว่าได้ดิบได้ดีว่าเจริญทำไม เราก็เข้าใจ เราจะทำอย่างนั้นก็ได้ อย่างที่เคยสมมุติ นาย ก นาย ข นี้ มีความสามารถเท่ากันนะ มีความเฉลียวฉลาดเท่ากัน จะใช้ภาวะจับซ้อนอย่างโลกีย์เพื่อที่หาเงินให้ได้ ๑๐ ล้าน ภายใน ๒ ปี ๕ ปี นาย ก ก็สามารทำได้ นาย ข ก็สามารทำได้ แต่นาย ก นี้รู้อาริยกุมิแล้ว ไม่ทำอย่างนาย ข นาย ก ฉลาดมีอาริยกุมิ จะทำอย่างนาย ข ทำได้ทุกอย่าง แต่ไม่ทำ ไม่สะสม ไม่กระทำอย่างนั้น ไม่ใช่เล่ห์เหลี่ยมจับซ้อน เพื่อที่จะได้มา

ซึ่งลาภยศยิ่งๆ ขึ้นอย่างนั้น ก็ไม่ได้ มีเท่าไรหรือก็สละไป สละไปก็ไม่มี
ต้นทุนมาก ไม่เกิดการสะสม มีแต่สะพัดออก และก็ไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยม
จับซ่อน ไม่ทำบาป ก็สะอาดแล้ว ไม่มีเงินทอง ไม่ร่ำไม่รวยเหมือนโลก
เขา นาย ก ก็เป็นคนบริสุทธิ์กว่านาย ข และมีคุณค่าทั้งแก่ตน ทั้งแก่
สังคม เกิดประโยชน์ ๒ ส่วนเป็นอุภยัตถะยิ่งกว่านาย ข

นี่เราวิเคราะห์วิจัยกัน สื่ออุเทศ กล่าวถึง ชี้อึ้ง ยกตัวอย่าง
อุทากรณัฏประกอบ เพื่อที่จะยืนยันให้เห็นว่า คนเรานี้มันโหมะอย่างไร
อวิชชาอย่างไร เข้าใจผิดกันอย่างไร มันเข้าใจผิดกันจริงๆ หลงโลกีย์

เราจะรวยอย่างโลก เราก็พอรวยได้ แต่เราไม่ต้องรวยอย่างโลก
หรือไม่ต้องทำอย่างโลกหรืออก จะได้ยศ ได้ชั้นอย่างโลกก็พอได้ แต่
เราไม่ต้องไ้ยศ ชั้นอย่างโลกหรืออก เราไม่ต้องใช้จับซ่อนอย่างโลก เรา
ก็ทำอย่างเรา ทำอย่างอาริยะ มีทิศทางของอาริยมุมอยู่ เราจะฉลาดเยี่ยง
เดียวกับชาวโลก ดีและรวยเท่าโลกเหมือนกัน ก็พอได้ ไม่ใช่เราเลว
กว่าโลก ไม่มีสมรรถภาพเหมือนโลก ทฤษฎีของพระพุทธเจ้าไม่ใช่ว่า
ทำให้เราไร้สมรรถภาพ อาริยบุคคลไม่ได้ลดสมรรถภาพในการ
สร้างสรรงานการและอาชีพของสังคมเลย จะยังสร้างงานสร้างอาชีพ
ที่เป็นสังจสาระให้แก่สังคมแก่โลกด้วยซ้ำ

ส่วนแบบฤณินั้นไม่ใช่แบบพุทธ มันคนละเรื่อง จำพวกฤณินี่
นั่งสมาธิหรือหนีเข้าป่า ทั้งการทำงานโลกลงานสังคมนั้น ไม่ขยันหมั่นเพียร
ไม่อดสาหะวิริยะ ไม่รู้เท่าทันโลก ไม่มีโลกุตรภูมิ ไม่อยู่เหนือโลกจริง
ไม่รู้เท่าทันเขาจริง ไร้สมรรถภาพ นั้นไม่ใช่ทฤษฎีของพระพุทธเจ้า
ทฤษฎีของพระพุทธเจ้านี้ไม่ไร้สมรรถภาพ และทำงานเป็นขั้นเป็นตอน

โศดาบัน สกิทาคามี อนาคตามี คนที่ยังกระทำงานอย่างฆราวาสเขาอยู่ ไม่ได้ทิ้งไม่ได้หนีสังคม ทำได้เหมือนเขา พิสูจน์ได้ แต่เขาไม่โลกโมโหสัน ไม่กอบไม่โกย ไม่สร้างบาปสร้างหนี้ ก็เป็นขั้นตอนตัวอย่าง ผู้บริสุทธิผูกผ่องแล้วจากกิเลสอบายมุข ก็จะไม่ทำงานที่เป็นอบายมุข แม้จะได้เงินมาก ผู้บริสุทธิจากกิเลสกามหรือลตโลกธรรมได้ยิ่งขึ้น ก็ไม่ทำงานที่มอมเมากาม และไม่แย่งลาภยศ ไม่เอาเปรียบ มีแต่จะสร้างสรรค์เพื่อเสียสละให้โลกให้สังคมยิ่งๆ ขึ้น ก็จะมีประโยชน์คุณค่าแก่สังคมทวีคูณตามการบรรลุดุธรรมจริงที่คนผู้นั้นยิ่งสูงขึ้นๆ

อาตมายกตัวอย่างจริง อย่างคุณจำลองทำได้ขนาดนี้ คุณจำลองจะเอาเงินก็เอาได้ อย่างที่เขาเป็น เห็นไหมละ ภาวะซบซ้อนเขาทำไว้ให้แล้ว หรือคุณจำลองจะใช้วิธีการอย่างคนก่อนนี้นะ กินตามน้ำบ้ำง มันก็ได้เหมือนอย่างเขานั้นแหละ ทำไมคุณจำลองโง่หรือไม่รู้หรือว่าเขากินตามน้ำอย่างไร เขาไม่ใช่กินตามน้ำเท่านั้น หาวิธีการช่องทางเพื่อจะดูคุณมากกว่านี้หน่อย ทำไมคุณจำลองไม่ฉลาดพอจะดูได้ ฉลาด แต่ไม่เอาต่างหากเล่า ไม่เอามันก็ไม่มี

เหมือนอย่างเราชาวโศก ถ้าเราจะพยายามหลอกล่อ อาตมาจะหลอกล่อพวกคุณ คุณเงินเข้ามาใช้เดือนหนึ่ง ๑๕ ล้าน ๒๐ ล้าน อาตมาว่าอาตมาก็ทำได้ แต่อาตมาไม่ส่งเสริมนะ อาตมาเคยพูดว่า ถ้าอาตมาจะทำอย่างนั้น ถนนนี้ปูทองคำแล้ว อาตมาทำได้ แต่เราไม่ทำ เขาจะว่าเราเหมือนหมาเห็นอุ้งเปรี๊ยะ แหม ทำไม่ได้ ทำไม่เป็น ทำไม่ถึง แล้วก็มาเป็นคุยโว เออ ช่างเขาเหอะ แม้เราจะไม่เก่งจริงอย่างนั้น ก็จะไปเก่งมาทำไม เก่งมาสะสมบาป สะสมหนี้ เก่งไปทำไม

ไม่ต้องไปเก่งก็ได้ อย่างนั้นนะ เก่งอย่างนี้ให้มัน ได้เถอะ ไม่มีเครื่องล่อ ไม่มีอาภิส ทำงานมา โธ ชมเชยก็ไม่ชมเชย ดีไม่ดี เอาเราไปตีไปว่า อีกเสียด้วย ทำผิดนิดเดียว เอาเราไปเป็นเค้าตัวอย่างกว่าต่อไปอีก เราก็เลยถูกเข้าใจผิด โคนคุณหนักก็ยิ่งได้อีก เราก็ต้องหนักแน่น เราก็ต้องชัดเจนว่า เออ ท่านคุณท่านว่าเราท่านนี้ะ เราก็เอาอันนั้นเป็นเหตุเป็นปัจจัย ในการเรียนรู้กิเลส ปฏิบัติให้แก่ตน ท่านยิ่งกว่าต่อไปอีก เราก็ยังได้อาศัยสร้างภูมิตนให้แข็งแรง เพื่อที่จะป้องกันเชื้อโรคอื่น ไม่ให้เกิด

เราต้องเข้าใจว่าพวกเรานั้นสรรเสริญก็ไม่ได้ ยังแถมถูกดูถูกว่า ว่าแล้วเราเจริญขึ้นใหม่ ท่านดูเราด้วยเกลียดด้วยชังหรือเปล่า ดูเรา เพราะว่าจะกระหน่ำย่ำยีเราให้ตกต่ำหรือเปล่า ถ้าเราไม่โง่ มันก็ไม่เห็นมีปัญหาอะไร เราก็ฉลาด เราก็ดีนี่นะ เราก็ยังเป็นประโยชน์ คุณดูว่า เราดี มันก็เป็นตัวอย่างนะ บอกให้รู้ไปในตัวด้วยว่าไม่ดี เพราะฉะนั้น คุณไม่ควรเอาตัวอย่างเรา ก็ดีแล้วละ คนอื่นไม่ทำ แล้วมาตกที่เรา เราก็ไม่เจตนาจะทำหรือกนะสิ่งที่ไม่ดี ถ้าเราผิดจริง เราจะได้แก้ไข ทีหลัง ก็ไม่ทำ คนอื่นก็ได้เป็นตัวอย่าง เพื่อที่จะเอามายืนยันยืนยันหยัดว่า มันเป็นไปได้นะ คนเป็นอย่างนี้ มันผิดอย่างนี้ มันไม่ดีอย่างนี้ ก็จะได้มีของจริง ยืนยัน ไม่ใช่ว่าไม่เชื่อคนจะเลวอย่างนี้ ชั่วอย่างนี้ ไม่เชื่อว่าจะมี มันมิได้เหมือนกัน แม้มากแม้่น้อยก็ตาม อยู่ในหมู่เรานั้นมันชั่วไม่มากหรือก ชั่วไม่มากก็ยังเอามาติงมาเตือนกัน ถึงแม้ชั่วมากก็ไม่เอา ลดเสีย ชั่วน้อยก็ยังไม้อเอา ให้มันดีให้มาก โน่นแหละ เราก็ต้องการอย่างนี้ะ

เมื่อเรามาศึกษาเล่าเรียนแล้ว เราจะเห็นความประเสริฐ ความดี หรืออารยะหรืออาริยะนั้นซับซ้อนลึกซึ้งมากมาย ก็เกี่ยวเนื่องด้วยโลกีย์

กับโลกุตรชนี่แหละ ไม่อื่นหรอก ฉะนั้นพวกเราเกี่ยวพันกันขึ้นไปอีก มีองค์ประกอบอุปกรณ์พร้อมทั้งพร้อมกันประชุม พร้อมกันศึกษาชวนชวนกันไป เราเป็นนักศึกษาที่เป็นสหศึกษา รวมชั้น ป. ๑ ถึง ม. ๘ ก็รวมกันอยู่ในนี้หมด ก็เอาเออะ รับเอาตามที่เราทำได้นะ เกื้อกูลกันไป

สรุปแล้วคนเราเกิดมาก็ต้องทำงานที่ประเสริฐ ไม่ได้เลยไปกว่า โลกเขาเลย และไม่เชื่อว่าเราจะไม่มีรายได้เท่าโลกเขา ถ้ามีสมรรถภาพจริง เรามีความเฉลียวฉลาดจริง เราเสียสละอยู่ในตัวจริง มันกลับกัน เท่านั้นเอง เราไม่เอามาเป็นทุนเพื่อที่จะซบซ้อน แล้วก็ใช้ภาวะเลิศเล่ห์ คูดมามาก เราเอาที่เท่ากันอย่างที่เคยสมมุติ นาย ก กับ นาย ข ถ้านาย ก ได้เสียสละ ที่เขาควรจะสะสมไว้ ๑๐ ล้าน เขาเสียสละไปเท่านั้น เขาก็สูญ ส่วนนาย ข ไม่เสียสละ มีแต่สะสม แลมนำไปออกดอกขูดรีด หรือเอาไปลงทุนเอาเปรียบเพิ่มมาอีก เขาก็รวยขึ้นๆ ก้าวหน้าไปคนละทิศ คนละทางเลย

คนที่ใช้วิทย์ายุทธอย่างโลกียะ เขามี เขายังเหลือ เขาก็ยังคูดดึง ยังสะสม ส่วนคนที่ไม่สะสม ไม่คูดดึง นั่นเขาให้ได้มากกว่าแน่ มีบุญมากกว่าแน่ ถ้าคิดอย่างเศรษฐศาสตร์ เขาต่างหากเอาอันนี้มาเป็น ความรวยได้มากกว่า เพราะเขาสะสมได้เร็วกว่า เงินที่มันออกไปถึง สังคม มันไม่กักมาอยู่ที่เรานั้น มี “ค่า” มากกว่าเงินที่สะสมไว้ โดยเศรษฐศาสตร์แล้ว การสะสมกักตุนเอาไว้ นั่นนะมันไม่เกิดคุณค่า

ผู้เสียสละมากกว่า ดี คือ ให้ มันเกิดการสะสมมากกว่า มันเป็นคุณค่ามากกว่ากักตุน นี่เป็นเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน นาย ข ใช้โลกีย-

วิชาสะสมกักคุณอยู่ที่นี่ มันเกิดการชะงัก ติดขัดมากกว่า แล้วเขาก็ผลาญมากกว่าด้วย ส่วนนาย ก ใช้โลภุศรวิชา ใช้วรัยทุศโลภุศรนี่มันกลับสะพัดได้มากกว่า ดำเนินบทบาทคุณค่าประโยชน์ได้ทันที ไม่ต้องชะงัก มันเกิดเศรษฐศาสตร์ มันเกิดความจริง มันเกิดเศรษฐกิจที่ยิ่งกว่าด้วย ถ้าว่ากันไป พยายามคิดให้ถึงตรงนี้ เกิดเศรษฐกิจยิ่งกว่านะ ตัวเลขแห่งความมั่งมีของเราเท่านั้นที่มันไม่มีมาก แล้วใครละ เป็นผู้ที่จะสร้างความร่ำรวยให้แก่สังคมมากกว่ากัน ใครเป็นผู้ที่สร้างสรรค์มากกว่ากัน นี่ซับซ้อนลึกซึ้งนะ

แต่ก่อนนี้เราทำงานอยู่ทางโน้น เหมือนทำงานมีหลักมีฐานนะ วันหนึ่งก็เดินทางไปที่สำนักงาน แล้วเราก็ได้รายได้ บทบาทการงานก็ลงบัญชีเลย วันหนึ่ง ๓ ชม. ๕ ชม. ก็ตามใจ แต่เราอยู่ที่นั่นนะไม่มีใครลงบัญชี ไม่มีใครช่วยจดช่วยจำเลย เราก็ไม่จดไม่จำ เราก็สร้างของเราเหมือนไม่มีอะไรเลย ทำแล้วก็ส่งผลออกไปอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ ลอยไปกับสายลม ดูราวกับคุณไม่ได้ทำงานอะไรเลย เพราะเราไม่ได้ยึดเอาผลงานรายได้มาให้ตนเลย เราจึงเหมือนทำแล้วสูญ เหมือนคุณไม่ได้สร้างสรรค์อะไรให้แก่สังคม แต่จริงๆ คุณกำลังให้มากจนกระทั่งไม่เห็นรอย แหม เหมือนนกน้อยที่บินอยู่บนฟ้าไม่เห็นรอย เหมือนปลาที่ว่ายอยู่ในน้ำไม่เห็นรอยน้ำที่ปลาว่ายไป มันหายไปพร้อมกันในตัวเอง ไม่เหมือนกับนกเดินในทะเลทรายเห็นรอยจ้ำๆ ไปจดเอาไว้ ไม่ต้องจดหรอก มันหายไปเลย ที่หายไปนั่นคือการสะพัดที่เร็ว

อย่างพวกเราทำหนังสือ เราไม่เคยกักคุณหรอก ไม่ต้องซังกิโกลขาย พวกเรานี่พวกฝีมือจำหน่ายจ่ายแจก แจกจนต้องทะเลาะกัน

นี่ต้องเตือนกัน ท่านพุทธทศโรนี่ไปแย่งเขามาแจกบ่อย สำนักจ่ายของ เราเยอะ จนกระทั่งท่านพุทธทศโรนี่ ไม่ทำเสียตึ่มง ซักท้อ อย่าท้อนะ ช่วยกันทำ ไม่ต้องไปยึดมั่นถือมั่น แหม เราแจกไม่ทัน ผู้เขาไม่ได้ ใ้อันนั้นเราไม่เห็นด้วยเอาไปแจกทำไมเอานะ ใจเย็น ค่อยโอภาปราศรัย กัน ค่อยวิเคราะห์วิจัยกัน ค่อยแบ่งกัน อีกหน่อยร่ำรวยพิมพ์ให้เหลือ เลย จำหน่ายไม่หมดทีนี้ เอาห้วมาทูป ตอนนี้นำจำหน่ายหมดมันไม่ทัน เพราะจะต้องลดจำนวนพิมพ์แล้ว เนื่องจากว่าตอนนี้ขายทั้งพื้นที่ แผ่นดิน ซื่อแผ่นดิน ซื่อพื้นที่ ต้องหาเงินใช้หนี้เขา แล้วทุนรอนเราก็ ไม่มี แต่ก็ยังคิดนะ ยืมมา เก่งกว่าธนาคารนะ ยืมมาไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย ทีนี้มันเก่งอย่างนี้แหละเห็นไหม อ โศกนี่ยืมเงินต่อให้ยืมเป็นล้าน ก็ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยนะ

เราซื้อที่ซื้อทางเพื่อขยาย เพื่อทำงาน เราก็ทำงานอย่างได้บุญ นี่ระบบบุญนะ มองดีๆ มองให้ลึกซึ้ง เราได้เงินมานี้ก็พวกเรารีดเลือด มาจากปู ปูยังมีเลือดให้รีดนะ แล้วแถมยังไม่เสียดอกเบี้ยเหมือน ธนาคารคนนอกเขาด้วย โอ้อโฮ นี่เห็นไหม ขนาดข้างนอกบอกว่า คนกันเองเอาดอกร้อยละ ๕ ก็แล้วกัน นี่บุญแล้วนะ ธรรมดาเขา ๒๐ นะ ดอกร้อยละ ๕ ก็แล้วกัน กันเอง ถ้าอย่างนั้นไม่ได้นะคุณ ธรรมดา ไม่ได้หรอก ไม่ได้มีอะไรไปจ้างองจํานำเขาเลย เออ ได้มานี้ดอกร้อยละ ๕ นี่บุญแล้ว แต่เราไม่มีดอกเลย ไว้ใจกัน สัญญาสัญญายังไม่ทำเลย เพราะความไว้ใจกัน นี่มันเรื่องบุญทั้งนั้น หาได้ที่ไหนในสังคม ในเมืองไทยเดี๋ยวนี หาได้ง่ายๆ หรือคนแบบนี้ ไม่ง่ายนะคุณ นี่เป็นกลุ่มโต ไว้ใจกัน เชื่อมั่นกัน ซื่อสัตย์ต่อกัน แล้วผู้ที่ทำก็ไม่ได้เจตนาที่จะล้มล้าง พยายามรักษาเครดิตให้ดี ไม่ให้มันบกพร่องทั้งนั้นแหละ

นี่เป็นเรื่องพิสูจน์สัจจะ ว่าเรามีสัจจะ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริง มีความเชื่อถือกันและกัน มีความเกื้อกูลกัน เห็นประโยชน์ เห็นความสำคัญพร้อมพรั่ง ช่วยเหลือเกื้อกูลอุปถัมภ์กัน เหมือนมันน้อยแต่ลึกซึ้งนะคุณ อ โศกเรานี้มันน้อยแต่ลึกซึ้ง มาพิสูจน์จากฐานความจริงนี้ ฟังให้ดี ถ้าไม่มีความจริงอันนี้ที่เกิดปรากฏอย่างนี้ อาตมาไม่รู้จะเอาอะไรมาพูด ไม่รู้จะอธิบายยังไง เขาไม่เชื่อหรือไม่ได้หรือ จะเอาเงินตั้ง ๒-๓ ล้านทันที พูควันเดียวเอามาเลยได้หรือไม่เชื่อ แต่มันมันเป็นไปแล้ว ก็หยิบมาพูดให้คุณฟัง

ถ้าไม่เกิดจากจิตวิญญาณของพวกเราจริง แล้วเอาอะไรมา เราไม่ได้ล่อไม่ได้หลอก ไม่มีอามิสล่อหรือ ไม่มีเลย สวรรค์วิมานเราก็ไม่ได้เอามาใช้ล่อใช้หลอก มาเถอะทำบุญแล้วก็มีสวรรค์ ๗ ชั้น มีสวรรค์ ๖ ชั้น คนนี้สวรรค์เพชร คนนี้สวรรค์แก้ววิมานทอง ไม่มีเราไม่มีสิ่งเหล่านี้ มีแต่สัจจะ วิเคราะห์วิจัยบอกกัน มันก็มีเหตุปัจจัยต่างๆ ที่อาตมาหยิบมาขยายมาวิจัยให้เห็นว่า เราพิสูจน์กันอยู่ทุกวันนี้ว่ามีสภาพจริงอะไรเกิด เราจะได้รู้พุทธบริษัทจริง เป็นอาริยะจริง เป็นอาริยชน คนที่เป็นอาริยะเป็นอย่างไร เราจะได้รู้ ทุกวันนี้เราเข้มข้นหน่อย เป็นตัวอย่างหน่อยแล้วกำลังก้าว กำลังเจริญ

ทางนี้ที่พาปฏิบัตินี้เป็นมรรคาที่มีความรู้ถึงปรมัตต์ รู้ถึงจิตวิญญาณ เห็นความจริงถึงกิเลสในจิต และพาลดกิเลสฆ่ากิเลสให้ได้จริง จึงจะรู้จักรสของการไม่ต้องมีลาภ ยศ สรรเสริญ โลกียสุข เมื่อได้ฆ่ากิเลสตัดหาอุปาทานลงไปได้จริง และรู้จักโลกียะว่ามีโลกิยรสจากการได้ลาภ ยศ สรรเสริญ โลกียสุข ว่าต่างกับโกฏรรสหรือวิมุติรส คือ

รสของการไม่มีสุขไม่มีทุกข์แบบโลกีย์นั้นสงบ สะอาด สว่าง สุภาพ สมรณะ สามัคคี ดียิ่งอย่างไร ด้วยปัจจัยตัดตั้ง เวทิตัพโพ วิทยุทธิ ของคุณเอง ไม่มีใครจะรู้รสแห่งความจริงที่เป็นวิมุติรสอันเป็นโลกุตระ แทนกันได้ ต้องมีโลกุตระธรรมนั้นๆ เอง แล้วจะยินดีชอบใจหรือไม่ คุณปฏิบัติตามทางนี้แหละ จะรู้เอง และตัดสินใจให้แก่คนได้เอง

